

Archeologisch Inventariserend Veldonderzoek,
verkennde fase

**Oud-Beijerland, Poortwijk III,
Gemeente Oud-Beijerland**

B&G rapport 990

Colofon

Projectnummer 19610110/41871
Auteurs drs. T. Nales
Redactie drs. S. Moerman
Versie 1.2
Status concept

Autorisatie

Dr. A.W.E. Wilbers	Senior Prospector	13-07-2010	

Goedkeuring

	Gemeente Oud-Beijerland		

Opdrachtgever

Gemeente Oud-Beijerland
Afdeling Beleid en Ontwikkeling
De heer R. Visser
Postbus 2003
3260 EA Oud-Beijerland

© Becker & Van de Graaf bv
Noordwijk, juli 2010
ISSN 1879-3711

Protocol 4003

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAMENVATTING:

In opdracht van de Gemeente Oud-Beijerland, Afdeling Beleid en Ontwikkeling, heeft archeologisch onderzoeksbureau Becker & Van de Graaf bv in juli 2010 een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) verkennende fase (door middel van boringen) uitgevoerd in het plangebied Poortwijk III ten zuiden van de bebouwde kom van Oud-Beijerland. De aanleiding voor dit onderzoek is een bestemmingsplanprocedure in het kader van de aanleg van een nieuwe woonwijk. Op basis van het door Becker & Van de Graaf b.v. opgestelde bureauonderzoek (Moerman / de Nes 2010) is er sprake van een gerede kans op de aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied; met name uit de periode Neolithicum tot en met Late Middeleeuwen / Nieuwe Tijd. Vanwege de kwetsbaarheid van archeologische waarden voor bodemingrepen, is het van belang om zo vroeg mogelijk in het planproces inzicht te krijgen in de feitelijke aanwezigheid, ligging en waardering van archeologische waarden. Het doel van het verkennende onderzoek is de toetsing van de gespecificeerde archeologische verwachting uit het bureauonderzoek.

Op basis van de resultaten van het verkennend onderzoek is gebleken dat in de ondergrond van het plangebied mariene zanden aanwezig zijn, die vermoedelijk zijn afgezet tijdens de laatmiddeleeuwse overstromingen. Afzettingen van voor de Late Middeleeuwen en eventueel daarin aanwezige archeologische resten, zijn omgewerkt en verdwenen ten gevolge van erosie. Derhalve geldt voor het gebied een lage verwachting op het aantreffen van archeologische waarden uit de periode Neolithicum tot en met Late Middeleeuwen. Nadat het gebied weer bedijkt en ingepolderd werd, was het wederom bewoonbaar. Vanwege het aantreffen van botmateriaal en houtskool in de zuidwestelijke punt van het plangebied bestaat de mogelijkheid op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied. Dit hangt mogelijk samen met de 16^e- tot 17^e-eeuwse boerderij direct ten zuidwesten van het plangebied. Derhalve wordt aan deze hoek van het terrein een middelhoge tot hoge archeologische verwachting gekoppeld op het aantreffen van een vindplaats uit de Nieuwe Tijd. Aanwijzingen voor andere vindplaatsen uit de Nieuwe Tijd zijn binnen de grenzen van het plangebied niet aangetroffen.

Voor het gebied met een lage archeologische verwachting worden ten aanzien van archeologie geen beperkende voorwaarden voorgesteld. Ten aanzien van het gebied met een middelhoge archeologische verwachting worden wel aanvullende maatregelen in het kader van behoud van de eventuele waarden voorgesteld. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit planinpassing of het uitvoeren van nader karterend of waarderend onderzoek om vast te stellen in hoeverre daadwerkelijk sprake is van een behoudenswaardige vindplaats. Geadviseerd wordt om over de hierboven geformuleerde resultaten overleg te voeren met de archeologisch beleidsadviseur van de gemeente Oud-Beijerland.

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Doel- en vraagstelling van het onderzoek.....	5
1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied	6
1.4. Afwijkingen van het Programma van Eisen	7
2. VOORONDERZOEK.....	8
3. RESULTATEN VELDONDERZOEK - VERKENNENDE FASE	9
3.1. Werkwijze	9
3.2. Resultaten	9
3.3. Synthese en aangepaste gespecificeerde archeologische verwachting	10
4. CONCLUSIES EN BEANTWOORDING VRAAGSTELLING	12
4.1. Conclusies uit het onderzoek.....	12
4.2. Beantwoording vraagstelling.....	12
GERAADPLEEGDE BRONNEN	13
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	14
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. ARCHIS-kaart	
3. Boorlocatie- en vondstlocatiekaart – verkennende fase	
4. Boorbeschrijvingen	
5. Periodentabel	
6. Gespecificeerde archeologische verwachtingskaart	
7. Vondstenlijst	

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Toponiem</i>	Poortwijk III
<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	41871
<i>Plaats</i>	Oud-Beijerland
<i>Gemeente</i>	Oud-Beijerland
<i>Kadastrale percelen</i>	Beijerland F 596, K 1790, 1828, 1825, 1836
<i>Provincie</i>	Zuid-Holland
<i>Coördinaten Hoekpunten</i>	89.077 / 425.280 88.830 / 425.658 (NW) 89.405 / 425.324 (NO) 89.324 / 425.069 (ZO) 88.834 / 425.153 (ZW)
<i>Oppervlakte plangebied</i>	Circa 17,4 ha (waarvan 11,9 ha nader onderzocht)
<i>Onderzoekskader</i>	Bestemmingsplanprocedure – aanleg van een woonwijk
<i>Opdrachtgever</i>	Gemeente Oud-Beijerland Afdeling Beleid en Ontwikkeling Contactpersoon: dhr. R. Visser Postbus 2003 3260 EA Oud-Beijerland Tel: (0186) 646566
<i>Uitvoerder</i>	Becker & Van de Graaf bv Contactpersoon: dhr. T. Nales Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: (071) 3326888
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Oud-Beijerland Afdeling Beleid en Ontwikkeling Contactpersoon: dhr. P. Bijl Postbus 2003 3260 EA Oud-Beijerland Tel: (0186) 646566
<i>Beheer en plaats van documentatie en vondsten</i>	Provinciaal Bodemdepot Zuid-Holland Contactpersoon: dhr. F. Kleinhuis Kalkovenweg 23 2401 LJ Alphen aan den Rijn Tel: (0172) 421688
<i>Uitvoeringsdatum veldwerk</i>	01-07-2010 / 05-07-2010

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In opdracht van de gemeente Oud Beijerland heeft archeologisch onderzoeksbureau Becker & Van de Graaf bv in juli 2010 een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) verkennende fase, door middel van boringen, uitgevoerd in het plangebied Poortwijk III in Oud-Beijerland (gemeente Oud-Beijerland). De aanleiding voor dit onderzoek is de aanleg van een nieuwe woonwijk ter uitbreiding van de bebouwde kom van Oud-Beijerland en de hiervoor benodigde bestemmingsplanprocedure. In dit kader is een archeologische onderbouwing noodzakelijk, aangezien werkzaamheden ten behoeve van deze ontwikkeling zullen leiden tot bodemverstoringen en hiermee de verstoring van eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden.

1.2. Doelstelling van het onderzoek

Het doel van het veldonderzoek is het toetsen en aanvullen van de gespecificeerde archeologische verwachting, die is verkregen op basis van het bureauonderzoek (Moerman / de Nes 2010). Daarnaast wordt inzicht verkregen in de vormeenheden van het landschap in het plangebied, voor zover deze vormeenheden van invloed kunnen zijn geweest op het gebruik van het gebied door de mens in het verleden. Op basis van de resultaten van het onderzoek kunnen kansarme zones van het plangebied worden uitgesloten en kansrijke zones worden geselecteerd voor behoud of voor vervolgonderzoek.

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1 (Centraal College van Deskundigen 2006) en de richtlijnen voor archeologisch booronderzoek in de provincie Zuid-Holland, zoals verwoord in de Nota Archeologie Provincie Zuid-Holland.

Voor de in dit rapport gebruikte geologische en archeologische tijdsaanduidingen wordt verwezen naar bijlage 5. Afkortingen en enkele vaktermen worden achterin dit rapport uitgelegd (zie lijst van afkortingen en begrippen).

1.3. Ligging van het plan- en onderzoeksgebied

Het plangebied ligt ten zuiden van Oud-Beijerland in het agrarisch buitengebied van de gemeente Oud-Beijerland (Zuid-Holland). De ligging van het onderzochte gebied, ofwel het plangebied, is globaal weergegeven in bijlage 1. Het gebied heeft een oppervlakte van in totaal 17,4 ha. Het grootste deel van het plangebied was ten tijde van het onderzoek in gebruik als akkerland voor de teelt van aardappelen en knolgewassen. De oostgrens van het plangebied wordt gevormd door de Stougjesdijk en de zuidgrens door de Kwakscheweg (N217), die Oud-Beijerland met de Rijksweg A29 verbindt (Figuur 1). De west- en noordgrenzen van het plangebied worden gevormd door respectievelijk de Oud-Beijerlandsche Kreek en de kavelgrenzen van de aanliggende bebouwing. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn weergegeven in bijlage 3.

Figuur 1: Luchtfoto van het plangebied (bron: Google Earth™). Het plangebied is begrensd met rode lijnen

1.4. Afwijkingen van het Plan van Aanpak

Tijdens het veldonderzoek bleek dat een aantal delen van het plangebied in gebruik genomen waren als gronddepot. Op deze plaatsen lagen hopen grond tot een hoogte van circa 3-4 m en waren met behulp van hekwerk afgezet. Hierdoor was het niet mogelijk om op deze locatie boringen te plaatsen. De ligging van de gronddepots is opgenomen in Bijlage 3. Omdat de verwachting bestaat dat de bodemopbouw ter plaatse van de gronddepots geen andere inzichten zal geven ten aanzien van de conclusies van onderhavig onderzoek, zijn deze locaties voor verder onderzoek vervallen.

2. Vooronderzoek

Om de archeologische verwachting van het plangebied te kunnen specificeren, is in een eerder stadium een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Moerman / de Nes 2010)¹. Uit dit onderzoek blijkt dat het plangebied is gelegen in de zuidwestelijke delta van de Maas, waar rivierlopen en mariene processen (sedimentatie en erosie) tot in relatief recente tijden nog grote invloed uitgeoefend hebben op het aldaar ontwikkelde veenlandschap (Berendsen 2005). Tijdens transgressies² brak de zee via het mondingsgebied van de Maas het achterland binnen. De overstromingen vonden met name plaats in de Middeleeuwen, toen onder andere de Sint-Elizabethsvloed in 1421 de toenmalige polders van de Hoeksche Waard volledig onder water zette. Bij deze overstromingen werden geulen uitgeschuurd, waarin sterk gelamineerde zand en zandige klei werd afgezet. Rondom de geulen werd in de overstromingsvlakte een dik matig tot licht silthoudend kleidek afgezet.

Tijdens eerder archeologisch onderzoek in de directe omgeving (met name direct ten zuiden van het onderzoeksgebied) zijn geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van een archeologische vindplaats (onderzoeksmeldingen 22630, 22629, 19568, 18956). Wel zijn vlakbij het plangebied een drietal locaties bekend met huisplaatsen uit de Late Middeleeuwen dan wel Nieuwe Tijd. Een daarvan is direct ten zuidwesten van het plangebied gelegen (ARCHIS waarnemingsnummer 30862).

Het ontbreken van archeologische aanwijzingen in het merendeel van de onderzoeken betekent niet dat binnen het plangebied geen archeologische waarden aanwezig kunnen zijn. Met name de aanwezigheid van enkele verhoogde huisplaatsen in de directe omgeving maken de kans aanwezig dat dergelijke huisplaatsen zich ook in het plangebied kunnen bevinden. Daarnaast beschrijven Moerman / de Nes (2010) en Ras (2003) de ligging van een voormalige Maasloop, waarlangs op de oevers archeologische resten kunnen worden aangetroffen vanaf het Neolithicum. Dit geldt met name voor het westelijk deel van het plangebied. Het gebied langs de Stougjesdijk ligt naar verwachting bovenop een inbraakgeul, waardoor in dit deel van het plangebied oudere afzettingen naar verwachting zijn verdwenen. Om in het westelijk deel van het plangebied de aanwezigheid van oudere stroomgordelafzettingen te controleren en daarmee het verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek te toetsen is geadviseerd een booronderzoek uit te voeren.

---

¹ *Delen van de tekst in dit hoofdstuk zijn onttrokken uit het archeologisch bureauonderzoek voor dit plangebied (Moerman / de Nes 2010)*

² *Een periode met een toenemende zeeinvloed wordt ook wel een transgressie genoemd*

3. Resultaten veldonderzoek - verkennende fase

3.1. Werkwijze

In het plangebied zijn 87 boringen gezet (bijlagen 3 en 5) met een diepte tussen circa 2,0 en 4,0 m. Deze boringen zijn geplaatst in een driehoeksgrid van 30 bij 40 m. Dit betekent dat de boorraai 30 m uit elkaar liggen en dat binnen de raai om de 40 m een boring is uitgevoerd. Ten behoeve van de optimale spreiding verspringen de boorpunten 20 m ten opzichte van de volgende raai, waardoor een driehoekspatroon ontstaat. Tijdens het booronderzoek is gebruik gemaakt van een Edelmanboor met een diameter van 10 cm. Beneden het grondwaterniveau is gebruik gemaakt van een gutsboor met een binnendiameter van 2,5 cm of in het geval van (bedding)zand beneden grondwater een zuigerboor met een diameter van 3,5 cm. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB; SIKB 2008). De locaties van de boringen (x-, y-waarden) zijn ingemeten met behulp van een meetlint. De hoogtes zijn afgeleid aan de hand van het AHN. De trajecten waarin archeologische indicatoren voor kunnen komen zijn bemonsterd. Deze monsters zijn door middel van verboddeling en versnijding onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals aardewerk, bewerkt vuursteen, natuursteen en verbrand bot).

3.2. Resultaten

3.2.1. Lithologie, geologie en bodemopbouw

Onder in de boringen wordt matig fijn, matig tot sterk siltig zand aangetroffen, dat over het algemeen goed gesorteerd en sterk kalkhoudend is en verschillende kleine fragmenten schelpmateriaal bevat. Het zand kent een grijze tot donkergrijze kleur en in contact met zoutzuur geeft het een sterke zwavellucht af, hetgeen het gevolg is van de mariene oorsprong van het zand. Opvallend is eveneens de grote hoeveelheid verslagen plantenmateriaal die in het sediment aanwezig is (bijvoorbeeld boring 48, 52). Dit zand wordt in het gehele plangebied aangetroffen vanaf een diepte van circa 30 cm tot 400 cm beneden maaiveld. Onder in boring 81 en 21 is onder het zand amorf bruin rietveen aanwezig, dat geologisch gezien behoort tot de Hollandveen Laag als onderdeel van de Formatie van Nieuwkoop (de Mulder et al. 2003). Het contactvlak tussen het zandpakket en het onderliggende veen is erosief en er is geen veraarde veenlaag aanwezig, hetgeen wijst op een hoog energetisch afzettingmilieu van het zand.

Bovenop het zand is een pakket sterk siltige dan wel zwak tot matig zandige klei aanwezig. Dit pakket is kalkrijk en varieert over het algemeen in dikte tussen 30 cm en 80 cm. De klei heeft over het algemeen een bruin-grijze tot donkerbruin-grijze kleur en is relatief stug van aard. Opvallend genoeg is de klei het meest dik in het midden van het plangebied, ter plaatse van de Polderlaan (Bijlage 3). Daarnaast heeft de klei hier een sterk donkerblauw-grijze teint. Een dergelijke dikte en kleur zijn vermoedelijk te relateren aan de aanwezigheid van een geulopvulling. Een globale ligging van deze geul is opgenomen in Bijlage 3. De top van de kleilaag is in veel gevallen verstoord geraakt door landbouwwerkzaamheden (ten behoeve van de teelt van knollen en aardappels) en de reeds aanwezige inrichting (infrastructuur en een schoolgebouw).

3.2.2. Paleogeografische opbouw van het gebied.

Vanuit het bureauonderzoek werd aan de hand van verschillende kaarten verwacht dat zich in de ondergrond van het plangebied een voormalige stroomrug van de Maas bevond, die zelfs nog tot in de Late Middeleeuwen watervoerend is geweest. Tevens was bekend dat in de Late Middeleeuwen inbraken hebben plaatsgevonden via deze stroomrug waarbij het achterland overstromde (Moerman / de Nes 2010). Op basis van het veldonderzoek is te concluderen dat deze overstromingen omvangrijker zijn geweest dan op voorhand werd aangenomen. Ter plaatse van het plangebied werden oever- en mogelijk beddingafzettingen verwacht, maar in plaats daarvan zijn op grote schaal mariene zanden aangetroffen. Eventueel aanwezige oever- en beddingafzettingen en delen van het daaronder gelegen veen zijn bij de overstromingen verdwenen. De transgressies hebben geleid tot de ontwikkeling van een grote zandplaat die in uiterlijk vergelijkbaar is met de monding van een getijdegeul, zoals te zien is in Figuur 2. Doordat het gebied na de middeleeuwse inbraken verzandde bleven uiteindelijk enkele kreekgeulen in het landschap over, waaronder de geul die ingetekend is in

Bijlage 3 en de Oud-Beijerlandsche kreek direct ten westen van het plangebied. Pas nadat het gebied bedijkt werd, viel het droog en was occupatie wederom mogelijk.

Figuur 2: Luchtfoto van het Zwin (bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Vermoedelijk was het uiterlijk van het plangebied vlak na de middeleeuwse transgressies vergelijkbaar aan het Zwin.

3.2.2. Archeologische indicatoren

Tijdens het booronderzoek zijn geen concrete aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van een vindplaats. In boring 1 zijn op een diepte van circa 150 cm beneden maaiveld wel enkele fragmenten dierlijk bot en houtskoolspikkels in een donker gekleurd sediment aangetroffen (Bijlage 7). Het voorkomen van deze resten is opvallend, zeker gezien het feit dat deze boring vlakbij een bekende 16^e- tot 17^e-eeuwse huisplaats gelegen is. Ook zijn verspreid over het plangebied aan het maaiveld enkele archeologische indicatoren waargenomen waaronder een fragment witbakkend vermoedelijk laatmiddeleeuws aardewerk nabij boring 39 en een fragment handgevormd aardewerk op het traject tussen boringen 86 en 61 (Laatmiddeleeuws, mogelijk Romeins; Bijlage 3, 7). Opvallend is dat al deze aardewerkscherven relatief sterk verweerd en afgerond zijn. De exacte herkomst van dit materiaal is onbekend, maar de kans is groot dat deze secundair in het plangebied terecht zijn gekomen (middels verspoeling of bemesting van het gebied).

3.3. Synthese en aangepaste gespecificeerde archeologische verwachting

Uit het booronderzoek blijkt dat de ondergrond van het plangebied grotendeels bestaat uit mariene zanden die tijdens laatmiddeleeuwse transgressies zijn afgezet. De verwachte stroomrug en daaraan verwante afzettingen, die mogelijk ter plaatse van het plangebied gelegen zou hebben, zijn waarschijnlijk volledig verdwenen. In boring 21 en 81 is onder het zand Hollandveen aangeboord waarvan de top geërodeerd is. Ten aanzien van de archeologische verwachting betekent dit dat de verwachte archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Late Middeleeuwen verdwenen zijn. Wel kunnen vindplaatsen te verwachten zijn uit de periode na de bedijking van het gebied, welke naar verwachting heeft plaatsgevonden rond 1557. Deze zullen voornamelijk bestaan uit boerenplaatsen, die gesticht zijn ten behoeve van de ontginning en exploitatie van de polder. Wanneer naar de ligging van bekende boerenplaatsen gekeken wordt, valt op dat deze zich concentreren langs de (nu nog) bestaande watervoerende kreek (in het plangebied de Oud-

Beijerlandsche kreek). In boring 1, direct grenzend aan de bekende boerenplaats, zijn enkele fragmenten dierenbot en houtskool aangetroffen (ARCHIS waarnemingsnummer 30862). Het vondstmateriaal is daardoor mogelijk aan deze woonplaats te relateren. Tussen de woonplek en boorlocatie 1 bevindt zich wel de watervoerende Oud-Beijerlandsche kreek, waardoor het niet direct duidelijk is of het aangetroffen vondstmateriaal direct te relateren is aan bewoning. Om hier meer inzicht in te kunnen krijgen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn. In de rest van het plangebied zullen naar verwachting geen nederzettingresten te verwachten zijn, maar uitsluitend sporen die te relateren zijn aan de inpoldering van het gebied (sporen van akkerbouw, greppels en slootvullingen).

4. Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van de gemeente Oud-Beijerland heeft archeologisch onderzoeksbureau Becker & Van de Graaf bv in juli 2010 een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) verkennende fase (door middel van boringen) uitgevoerd in het plangebied Poortwijk III in Oud-Beijerland.

4.1. Conclusies uit het onderzoek

- In de ondergrond van het plangebied bevindt zich een omvangrijk zandpakket, hetgeen vermoedelijk is gevormd tijdens transgressies gedurende de Late Middeleeuwen. Geologisch gezien wordt het zandpakket volgens de oude classificering van Zagwijn en Van Staalduinen (1975) tot de Afzettingen van Duinkerke-III gerekend. Vermoedelijk is het zandpakket ontstaan als gevolg van de inbraken in de monding van de oorspronkelijk aanwezige Oude Maasloop, die grotendeels is door erosie is verdwenen.
- In het westelijk deel van het plangebied is op enkele plaatsen onder het zand op een diepte van circa 4,0 m beneden maaiveld veen aangetroffen. Dit veen behoort geologisch gezien tot het Hollandveen Laagpakket.
- De verwachte stroomgordel-afzettingen (zowel bedding- als oeverafzettingen) zijn niet tijdens het booronderzoek aangetroffen en zijn naar verwachting geërodeerd tijdens de laatmiddeleeuwse overstromingen. Ten aanzien van de archeologische verwachting betekent dit dat ook eventueel aanwezige archeologische vindplaatsen uit de periode Neolithicum tot en met het begin van de Late Middeleeuwen – de periode voor de overstromingen – verdwenen zijn.
- Vanaf 1557 is het gebied bedijkt en ingepolderd, waardoor theoretisch gezien het voor bewoning geschikt zou kunnen zijn. Direct ten zuidwesten van het plangebied is een oude boerenplaats uit deze periode aanwezig. Mogelijk staan de fragmenten bot en houtskool die zijn aangetroffen in boring 1 in relatie met deze woonplek. In de rest van het plangebied zijn geen directe aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van bewoning uit de Nieuwe Tijd.
- Aan het maaiveld zijn enkele fragmenten aardewerk aangetroffen, die uit de Late Middeleeuwen (en mogelijk de Romeinse Tijd). Het materiaal is echter sterk afgerond en verweerd. Het is daarom de verwachting dat deze vondsten niet in relatie staan met een vindplaats ter plekke.
- Akkerbouw en de aanleg van sloten, wegen en een nieuwe school hebben de top van de siltige dan wel zandige kleiafzettingen geroerd dan wel verstoord.

4.2. Aanbevelingen

Tijdens het onderzoek is geconstateerd dat in het grootste deel van het plangebied een lage verwachting bestaat op het aantreffen van archeologische resten. Voor dit gebied worden ten aanzien van archeologie geen beperkende voorwaarden noodzakelijk geacht. In het zuidwestelijk deel van het plangebied zijn tijdens het booronderzoek enkele fragmenten dierenbot en houtskool aangetroffen welke mogelijk in relatie staan met de aan het plangebied grenzende 16^e- tot 17^e-eeuwse boerderij. Het aantreffen van de indicatoren kan wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats ter plekke en krijgt derhalve een middelhoge waardering (Bijlage 6). Voor deze locatie wordt voorgesteld aanvullende maatregelen te nemen in het kader van behoud van de archeologische waarden. Deze kunnen bijvoorbeeld bestaan uit planinpassing of het uitvoeren van nader onderzoek om vast te stellen in hoeverre daadwerkelijk sprake is van een behoudenswaardige vindplaats. Geadviseerd wordt om over de hierboven geformuleerde resultaten overleg te voeren met de archeologisch beleidsadviseur van de gemeente Oud-Beijerland.

Geraadpleegde bronnen

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Den Haag.

Berendsen, H.J.A., 2005³ (1997): *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*, Assen.

Centraal College van Deskundigen, 2006: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.1, Gouda.

Mulder, E.F.J. de/ M.C. Geluk/ I.L. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*, Groningen/Houten.

Moerman, S. / E. de Nes, 2010: *Archeologisch bureauonderzoek Oud-Beijerland, Poortwijk-III*, B&G rapport 871, Noordwijk

Nales, T. 2010: *Plan van aanpak. Poortwijk III in Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland, Noordwijk* (Intern rapport, Becker & Van de Graaf).

Ras, J., 2003: *Archeologisch beleidsplan Gemeente Oud-Beijerland*, Heinenoord (SOB Research rapport 192).

SIKB, 2008: *Archeologische standaard boorbeschrijving*, Archeologie Leidraad, Gouda.

Zagwijn, W.H./ C.J. van Staalduinen, 1975: *Geologische overzichtskaarten van Nederland*. Haarlem.

Lijst van afkortingen en begrippen

Afkortingen

AMK	Archeologische Monumenten Kaart
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
BP	Before Present (Present = 1950)
GPS	<i>Global Positioning System</i>
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Verklarende woordenlijst

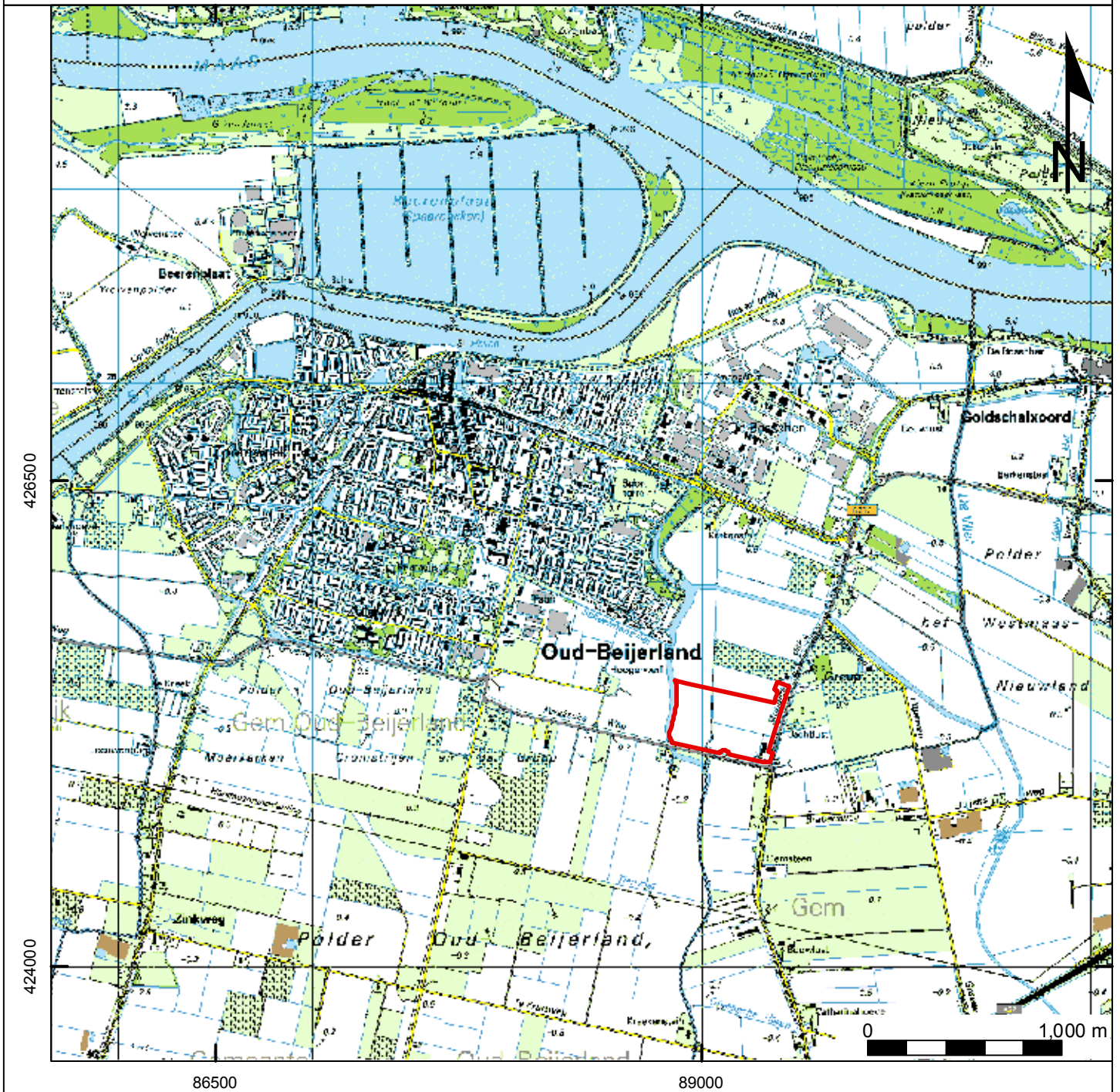
antropogeen	Ten gevolge van menselijk handelen (door mensen veroorzaakt/gemaakt).
ARCHIS-melding	Elke melding bij het centraal informatiesysteem (ARCHIS).
artefact	Alle door de mens vervaardigde of gebruikte voorwerpen.
buitendijks	Gronden die aan de rivierzijde van een dijk liggen. In het buitendijkse gebied liggen de uiterwaarden.
conservering	Mate waarin grondsporen, anorganische en organische archeologische resten bewaard zijn.
estuariën	Afgezet in een estuarium
estuarium	In inham aan de kust waarin met name het getijde grote invloed uitoefent op het landschap, bijvoorbeeld de Westerschelde.
fluviatiel	Door rivieren gevormd, afgezet.
gaafheid	Mate van (fysieke) verstoring van de bodem, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang).
Hollandveen	Holocene formatie, ontstaan tussen 3500 en 1500 voor Chr.
Holoceen	Jongste geologisch tijdvak dat nog steeds voortduurt (vanaf de laatste IJstijd: ca. 8800 jaar voor Chr.).
humeus	Organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem.
in situ	Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponneerd, weggegooid of verloren.
kom	Laag gebied waar na overstroming van een rivier vaak water blijft staan en klei kan bezinken.
kreek	waterweg waarbij het water vanuit zee of rivier onder invloed van het getijde in en uitstroomt.
kwelder	zie schor
laag	Een vervolgbare grondeenheid die op archeologische of geologische gronden als eenheid wordt onderscheiden.
oeverafzetting	Rug langs een rivier, bestaande uit overwegend kleiafzettingen.
oeverwal	Langgerekte rug langs een rivier of kreek, ontstaan doordat bij het buiten de oevers treden van de stroom het grovere materiaal het grovere materiaal het eerst bezinkt.
plangebied	gebied waarbinnen de realisering van de planvorming het bodemarchief kan bedreigen
Prehistorie	Dat deel van de geschiedenis waarvan geen geschreven bronnen bewaard zijn gebleven.
schor	zandgrond in een getijdenwater; staat alleen onder water bij zeer hoog tij, begroeid;
slik	zandgrond in een getijdenwater; staat onder water bij vloed en valt droog bij eb, kwelder onbegroeid; wad

strandwal	langs de kust gevormde langgerekte zandrug die uitsteekt boven het gemiddelde hoogwaterniveau; geeft in Nederland de oude ligging van de kustlijn weer
stroomgordel	Het geheel van rivieroeverwal-, rivierbedding- en kronkelwaard-afzettingen, al dan niet met restgeul(en).
stroomrug	Oude riviergeul die zodanig is opgehoogd met zandige afzettingen dat de rivier een nieuwe loop heeft gekregen; blijven door inklinking van de komgebieden als een rij in het landschap liggen.
structuur	Meerdere met elkaar in ruimte, tijd en functioneel opzicht samenhangende sporen.
vindplaats	Ruimtelijk begrensd gebied waarbinnen zich archeologische informatie bevindt.

Bijlage 1: Topografische kaart

Bijlage 1: Topografische kaart

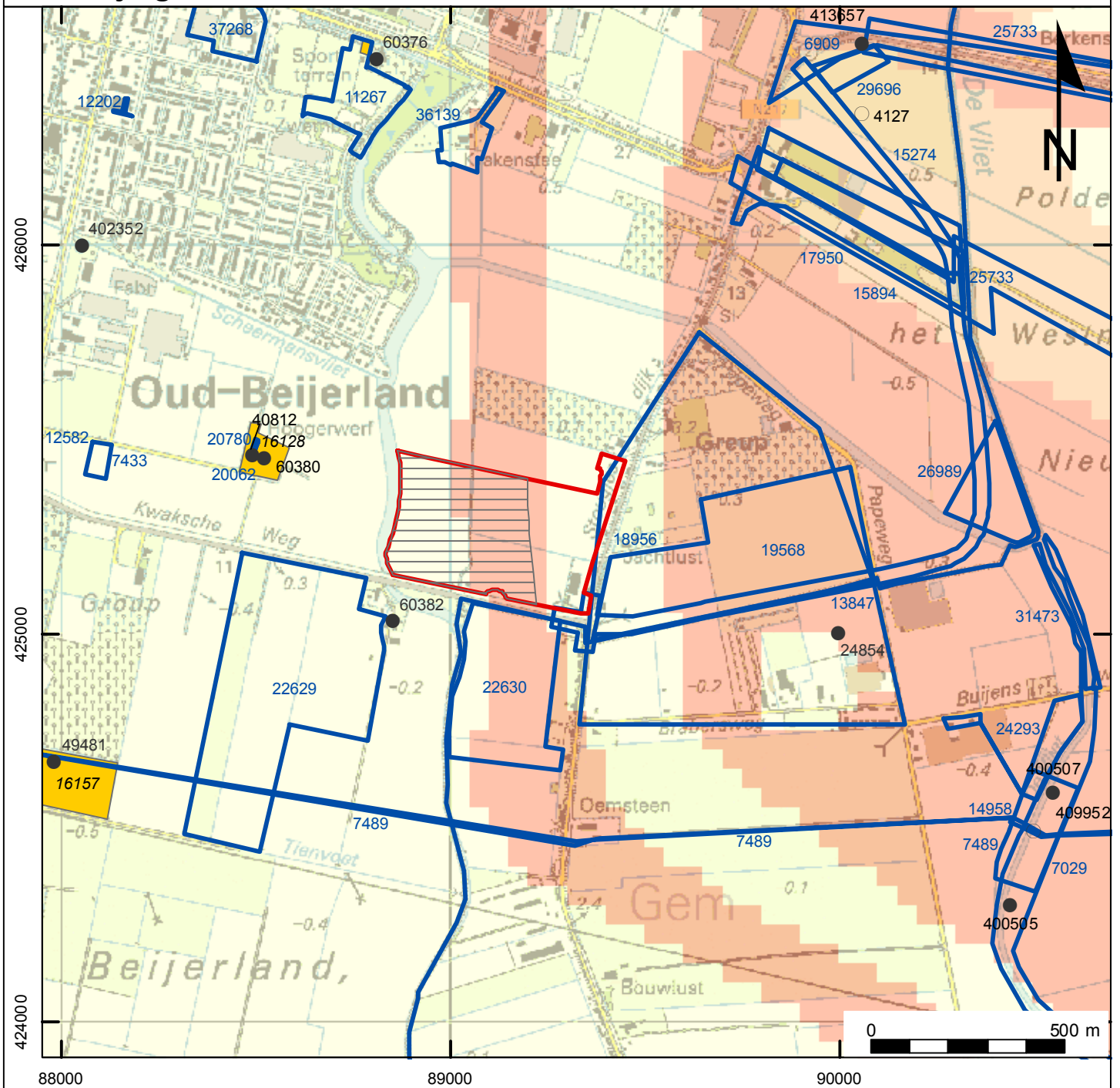
Projectnummer: 19610110
Projectnaam: Oud-Beijerland, Poortwijk III

Legenda

 Plangebied

Bijlage 2: ARCHIS-kaart

Bijlage 2: Archis-informatie

Projectnummer: 19610110
Projectnaam: Oud-Beijerland, Poortwijk III

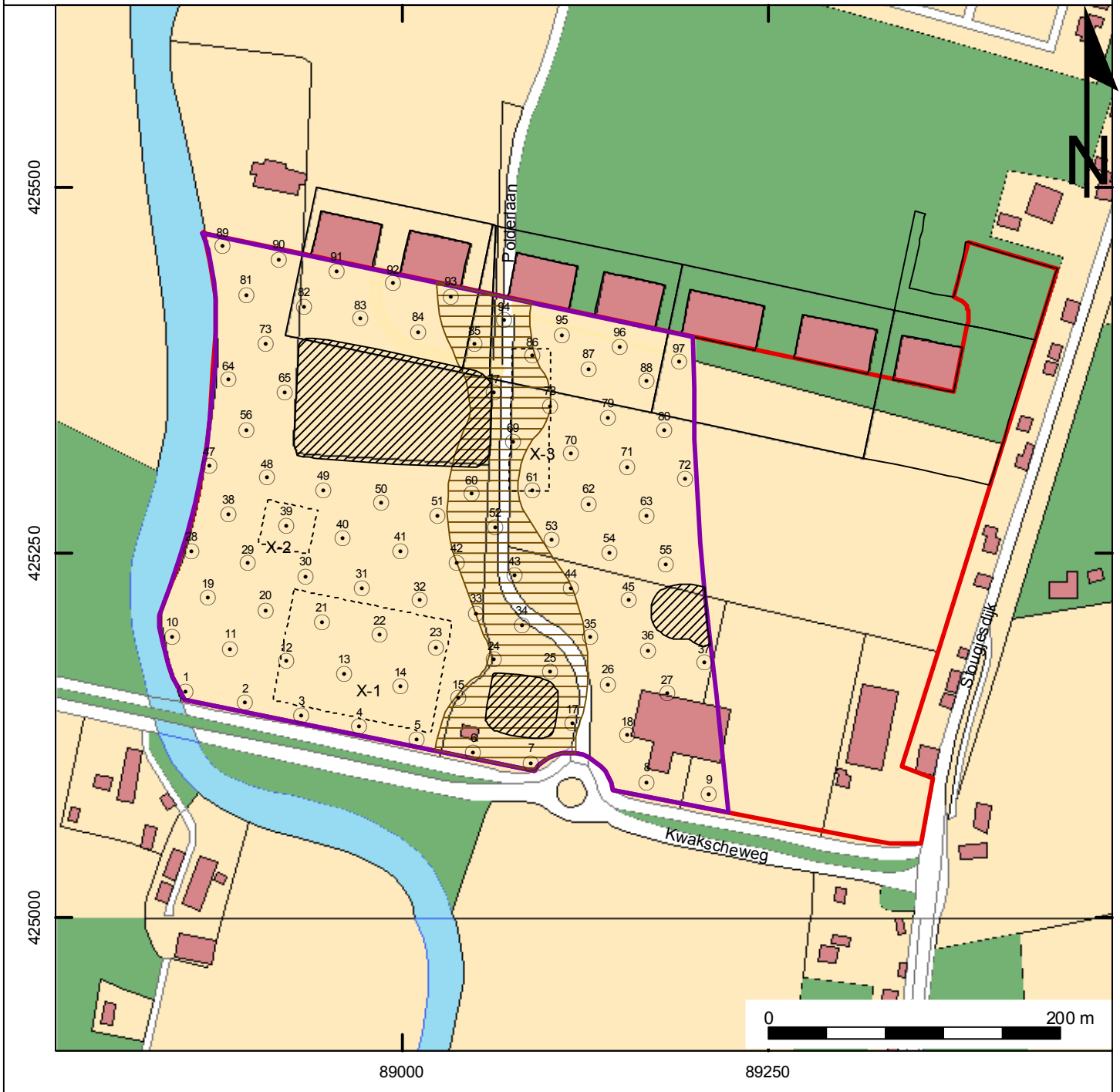
Legenda

- vondstmeldingen
  - waarnemingen
  - ▭ onderzoeksgebied
  - ▭ Plangebied
  - ▭ onderzoeksmeldingen
- monumenten**
- Archeologische waarde**
- Terrein van archeologische betekenis
  - Terrein van archeologische waarde
  - Terrein van hoge archeologische waarde
  - Terrein van zeer hoge archeologische waarde
  - Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd
- IKAW**
- lage trefkans (water)
  - middelhoge trefkans (water)
  - hoge trefkans (water)
  - lage trefkans
  - water
  - middelhoge trefkans
  - ongekarteerd
  - hoge trefkans
  - zeer lage trefkans

Bijlage 3. Boorlocatie- en vondstlocatiekaart

Bijlage 3: Boorlocatiekaart

Projectnummer: 19610110
Projectnaam: Oud-Beijerland, Poortwijk III

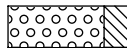
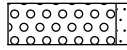
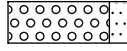
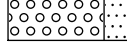

Legenda

- Boringen
- ▭ Plangebied
- ▭ Onderzoeksgebied
- - - Veldwaarnemingen (Bijlage 7)
- ▨ Gronddepot
- ▭ Mogelijke geul

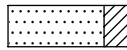
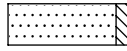

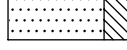
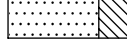
Bijlage 4: Boorbeschrijvingen

Legenda (conform NEN 5104)

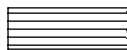

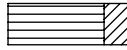
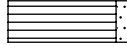

grind

- Grind, siltig
- Grind, zwak zandig
- Grind, matig zandig
- Grind, sterk zandig
- Grind, uiterst zandig

zand

- Zand, kleiig
- Zand, zwak siltig
- Zand, matig siltig
- Zand, sterk siltig
- Zand, uiterst siltig

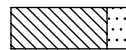
veen

- Veen, mineraalarm
- Veen, zwak kleiig
- Veen, sterk kleiig
- Veen, zwak zandig
- Veen, sterk zandig

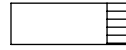

klei

- Klei, zwak siltig
- Klei, matig siltig
- Klei, sterk siltig
- Klei, uiterst siltig
- Klei, zwak zandig
- Klei, matig zandig
- Klei, sterk zandig

leem

- Leem, zwak zandig
- Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

- zwak humeus
- matig humeus
- sterk humeus
- zwak grindig
- matig grindig
- sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

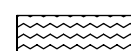
p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

monsters

- geroerd monster
- ongeroerd monster

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand
- slib
- water

Legenda afkortingen Archeologische Boorbeschrijving (conform ASB 2008)

Percentages en Mediaan

Klasse	Zandmediaan
Uiterst fijn	63-105 µm
Zeer fijn	105-150 µm
Matig fijn	150-210 µm
Matig grof	210-300 µm
Zeer grof	300-420 µm
Uiterst grof	420-2000 µm

Nieuwvormingen

(1=spoor, 2=weinig, 3=veel)

Afkorting	Nieuwvormingen
FEC	IJzerconcreties
FFC	Fosfaatconcreties
FOV	Fosfaatvlekken
MNC	Mangaanconcreties
ROV	Roestvlekken
VIV	Vivianiet
VKZ	Verkiezeling
ZAV	Zandverkittingen

Bodemkundige interpretaties

Code	Bodemkundige interpretaties
BOD	Bodem
BOV	Bouwvoor
ESG	Esgrond
GLE	Gleyhorizont
HIN	Humusinspoeling
INH	Inspoelingshorizont
KAT	Katteklei
KBR	Klei, brokkelig
LOO	Loodzand
MOE	Moedermateriaal
OMG	Omgewerkte grond
OPG	Opgebrachte grond
OXR	Oxidatie-reductiegrens
POD	Podzol
RYP	Gerijpt
TKL	Top kalkloos
TRP	Terpaarde
UIT	Uitspoelingshorizont
VEN	Vegetatieniveau
VNG	Gelaagd vegetatieniveau
VRG	Vergraven

Bodemhorizont

Code	Bodemhorizont	Omschrijving
BHA	A-horizont	Minerale bovengrond
BHAB	AB-horizont	Overgangshorizont
BHAC	AC-horizont	Overgangshorizont
BHAE	AE-horizont	Overgangshorizont
BHB	B-horizont	Inspoelingshorizont
BHBC	BH-horizont	Overgangshorizont
BHC	C-horizont	Uitgangsmateriaal
BHE	E-horizont	Uitspoelingshorizont
BHEB	EB-horizont	Overgangshorizont
BHO	O-horizont	Strooisellaag
BHR	R-horizont	Vast gesteente

Sedimentaire karakteristiek, laaggrens

Afkorting	Afmeting overgangszone	Klasse
BDI	≥ 3,0 - < 10,0 cm	Basis diffuus
BGE	≥ 0,3 - < 3,0 cm	Basis geleidelijk
BSE	< 0,3 cm	Basis scherp

Kalkgehalte

Code	Kalkgehalte
CA1	Kalkloos
CA2	Kalkarm
CA3	kalkrijk

Archeologische indicatoren (1=spoor, 2=weinig, 3=veel)

Code	Omschrijving
AWF	Aardewerkfragmenten
BST	Baksteen
GLS	Glas
HKB	Houtskoolbrokken
HKS	Houtskoolspikkels
MXX	Metaal
OXBO	Onverbrand bot
OXBV	Verbrand bot
SGK	Gebroken kwarts
SLA	Slakken/sintels
SVU	Vuursteen
SXX	Natuursteen
VKL	Verbrande klei
VSR	Visresten

Boring 01

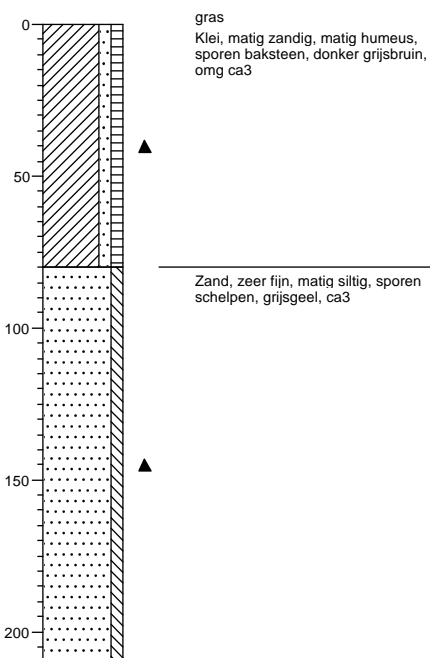
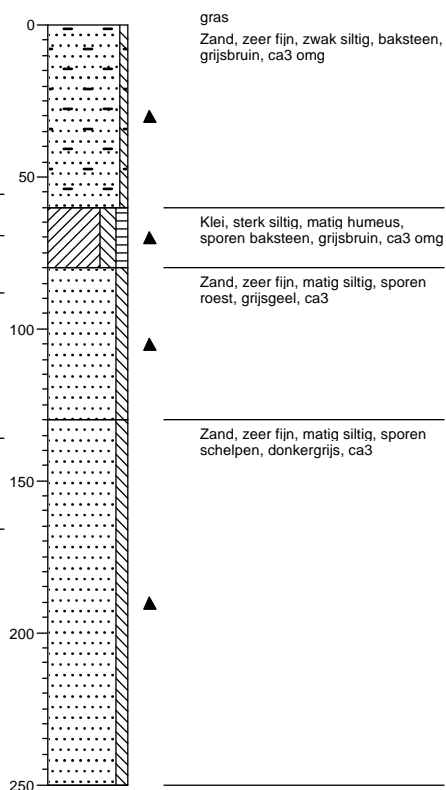
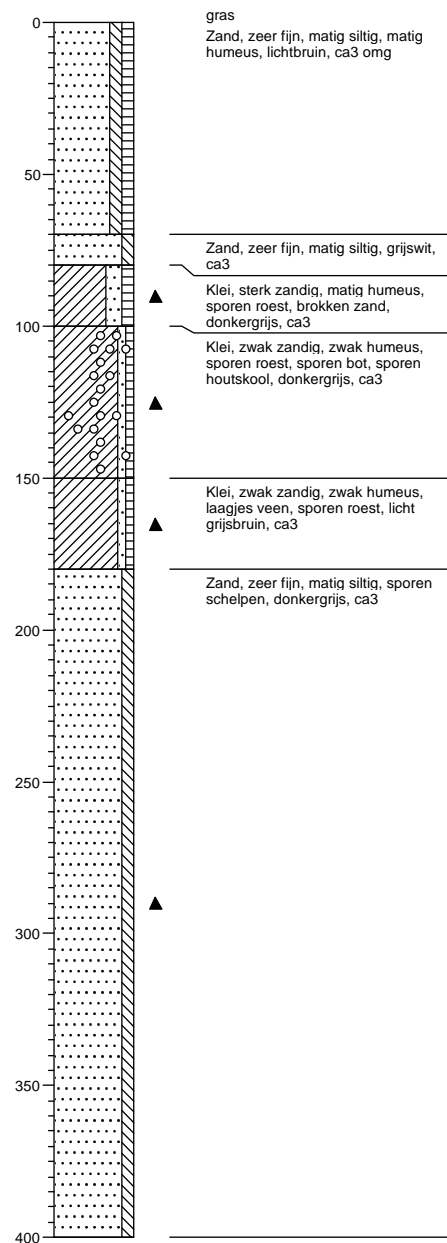
Datum: 01-07-2010
X: 88854
Y: 425160
Maaiveld [m]: 0,32
GWS:
Opmerking:

Boring 02

Datum: 01-07-2010
X: 88893
Y: 425152
Maaiveld [m]: 0,18
GWS:
Opmerking:

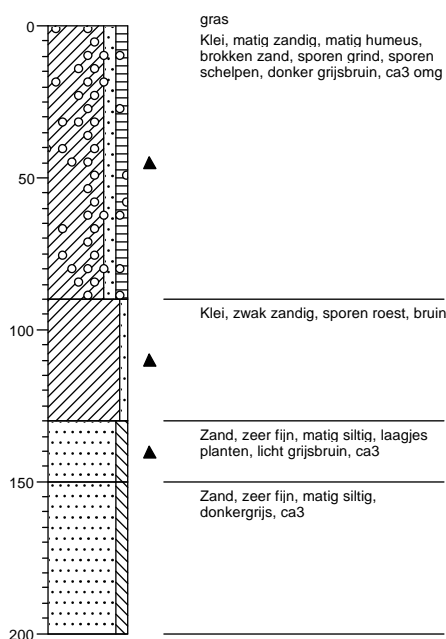
Boring 03

Datum: 01-07-2010
X: 88933
Y: 425144
Maaiveld [m]: 0,24
GWS:
Opmerking:

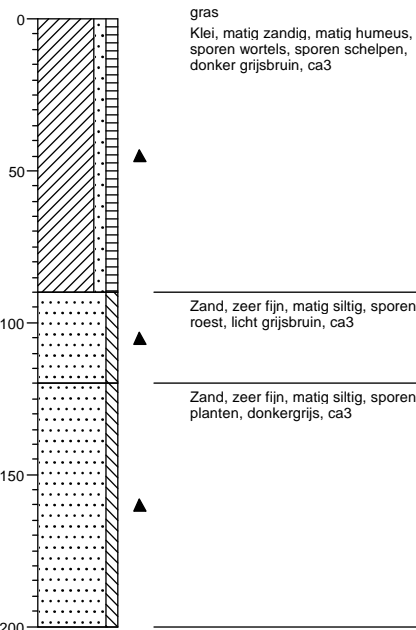
Boring 04

Datum: 01-07-2010
X: 88972
Y: 425135
Maaiveld [m]: 0,22
GWS:
Opmerking:

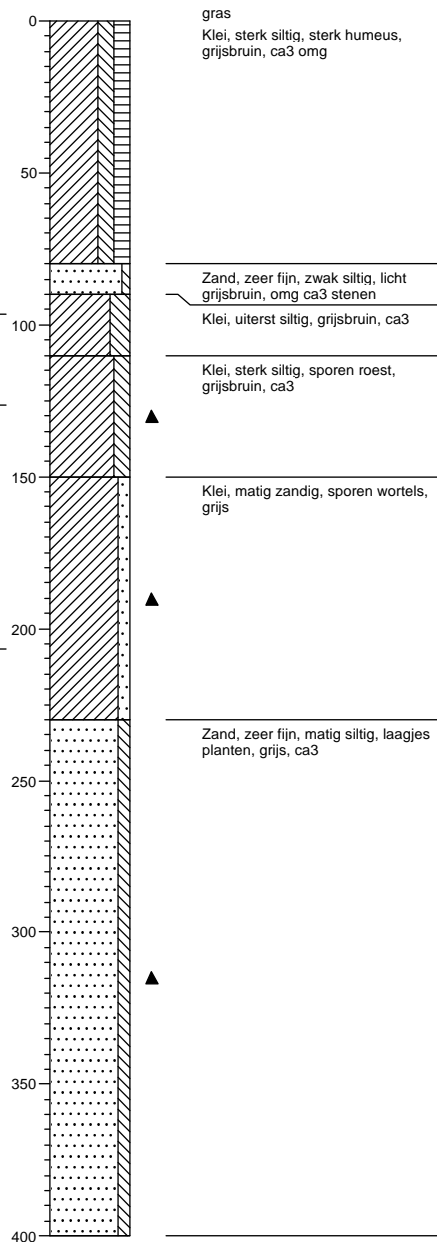
Boring 05

Datum: 31-01-2004
X: 89011
Y: 425127
Maaiveld [m]: 0,27
GWS:
Opmerking:

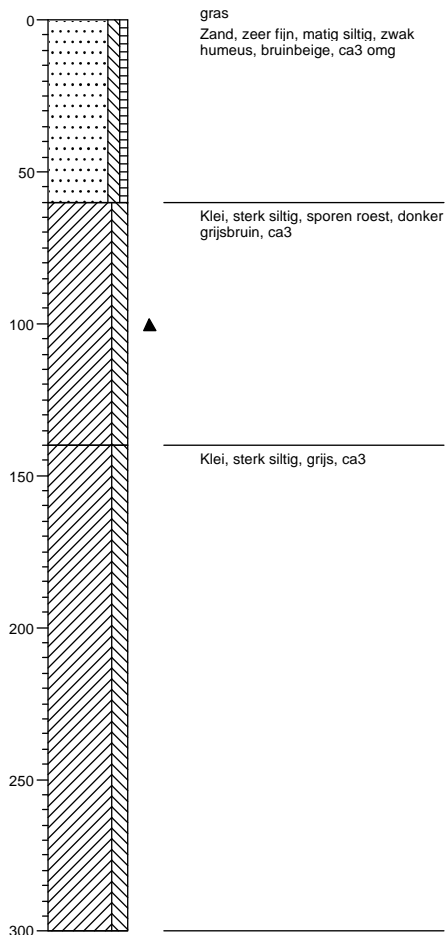
Boring 06

Datum: 01-07-2010
X: 89050
Y: 425118
Maaiveld [m]: 0,34
GWS:
Opmerking:

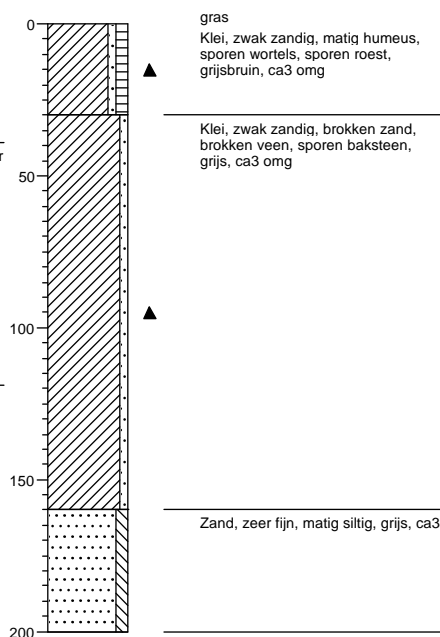
Boring 07

Datum: 01-07-2010
X: 89089
Y: 425112
Maaiveld [m]: 0,43
GWS:
Opmerking:

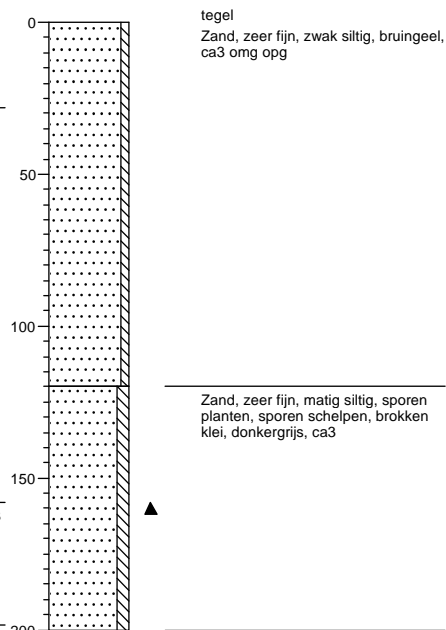
Boring 08

Datum: 01-07-2010
X: 89167
Y: 425093
Maaiveld [m]: 0,22
GWS:
Opmerking:

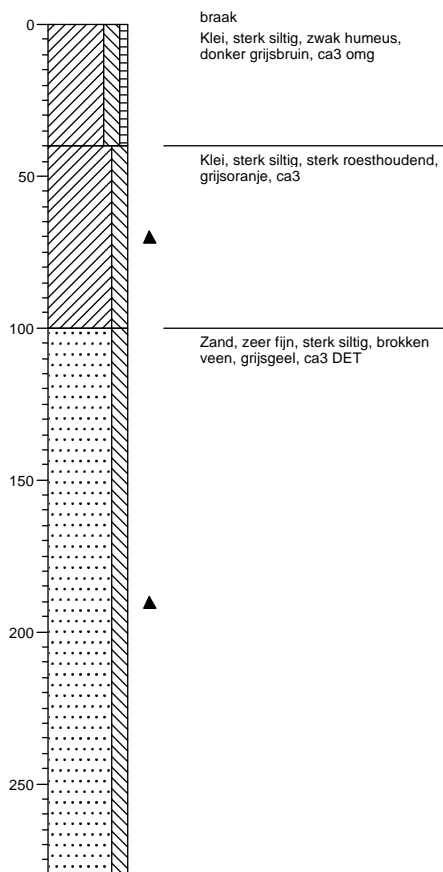
Boring 09

Datum: 01-07-2010
X: 89210
Y: 425085
Maaiveld [m]: 0,2
GWS:
Opmerking:

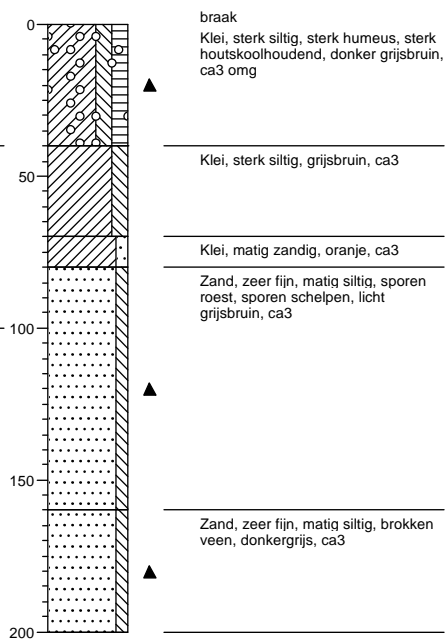
Boring 10

Datum: 01-02-2004
X: 88843
Y: 425192
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

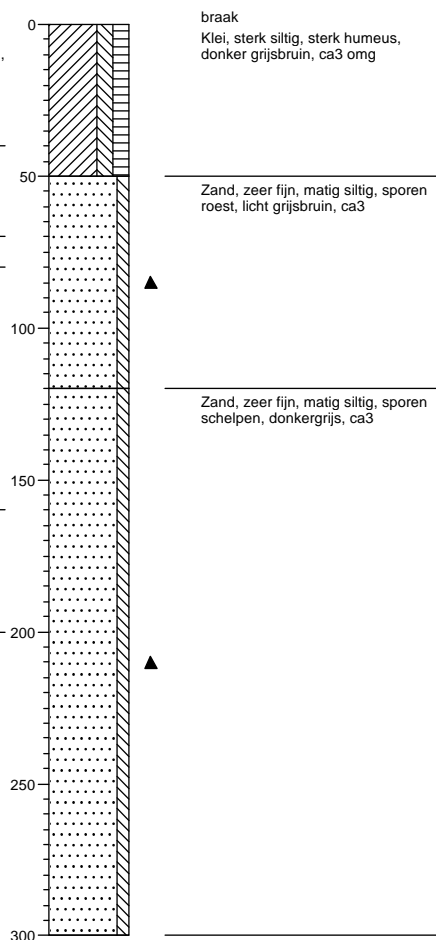
Boring 11

Datum: 01-02-2004
X: 88882
Y: 425184
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

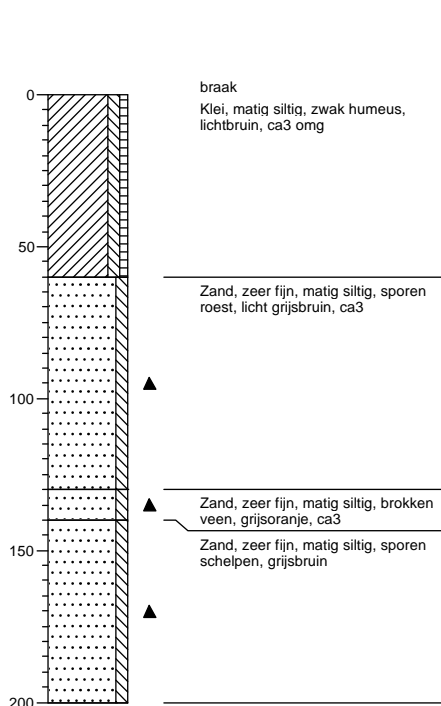
Boring 12

Datum: 01-02-2004
X: 88921
Y: 425175
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

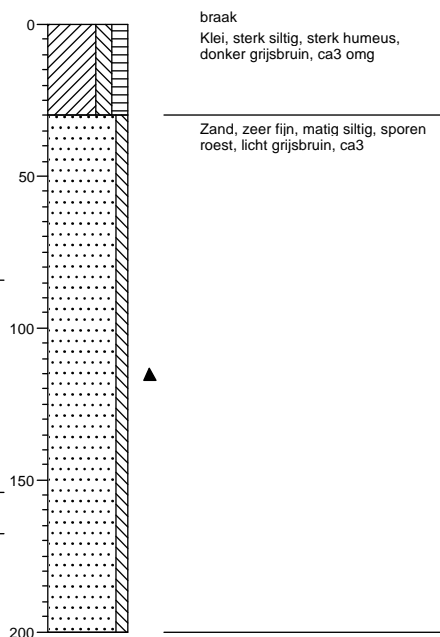
Boring 13

Datum: 01-02-2004
 X: 88960
 Y: 425167
 Maaiveld [m]: 0
 GWS:
 Opmerking:

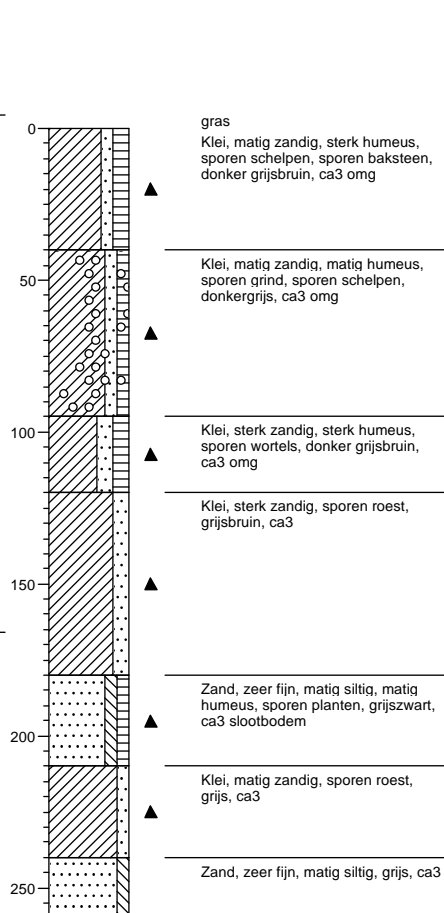
Boring 14

Datum: 31-01-2004
 X: 88999
 Y: 425158
 Maaiveld [m]: 0,24
 GWS:
 Opmerking:

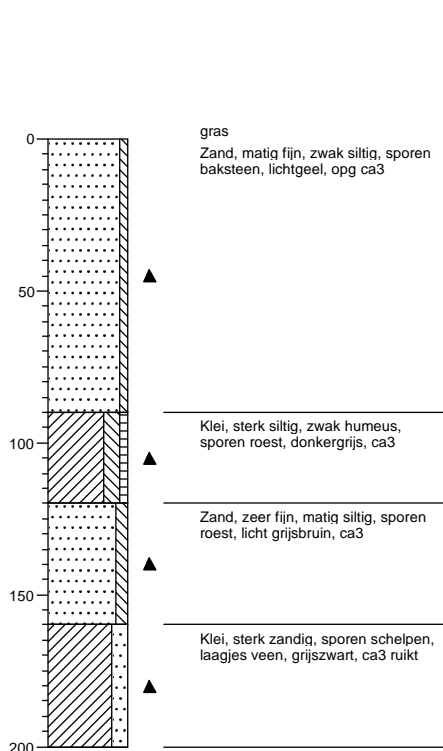
Boring 15

Datum: 01-07-2010
 X: 89038
 Y: 425150
 Maaiveld [m]: -0,1
 GWS:
 Opmerking:

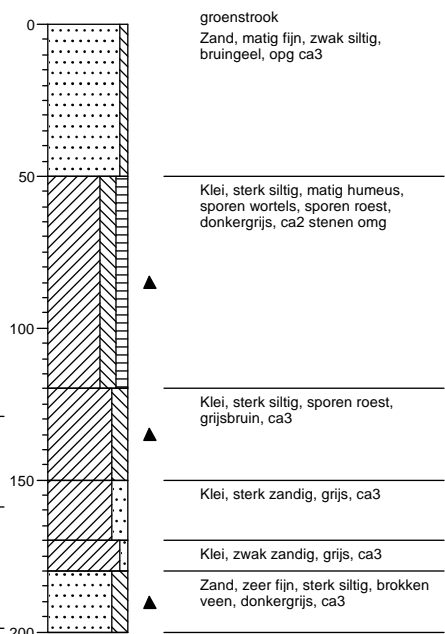
Boring 17

Datum: 01-07-2010
X: 89116
Y: 425133
Maaiveld [m]: -0,19
GWS:
Opmerking:

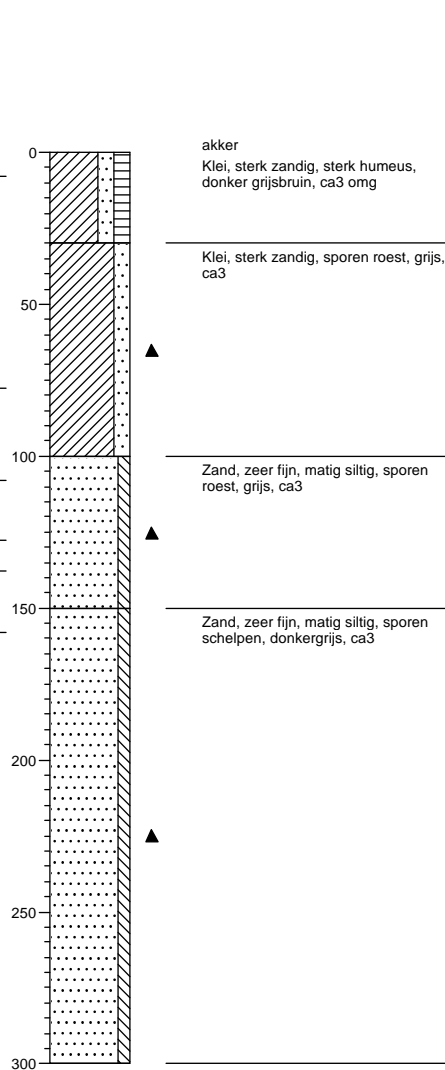
Boring 18

Datum: 01-07-2010
X: 89154
Y: 425125
Maaiveld [m]: 0,2
GWS:
Opmerking:

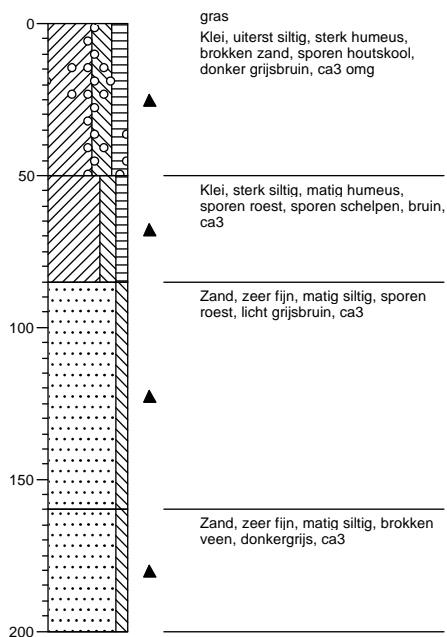
Boring 19

Datum: 05-07-2010
X: 88867
Y: 425219
Maaiveld [m]: -0,22
GWS:
Opmerking:

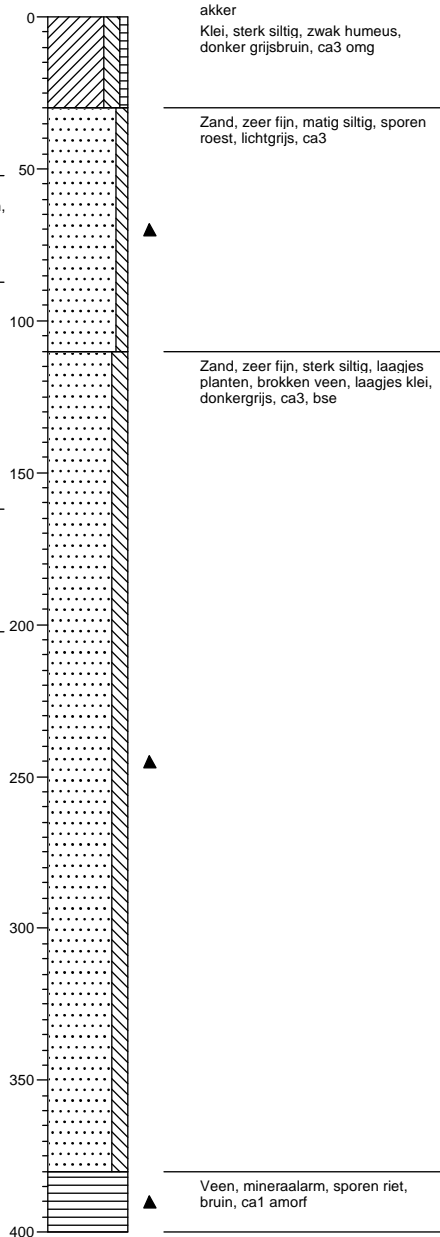
Boring 20

Datum: 01-02-2004
X: 88906
Y: 425211
Maaiveld [m]: -0,17
GWS:
Opmerking:

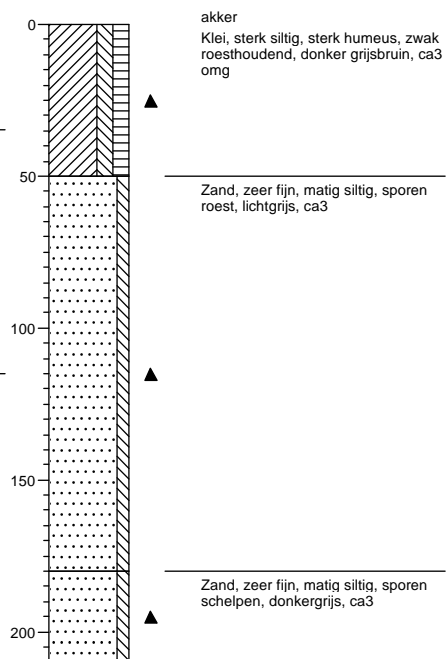
Boring 21

Datum: 01-07-2010
X: 88945
Y: 425202
Maaiveld [m]: -0,15
GWS:
Opmerking:

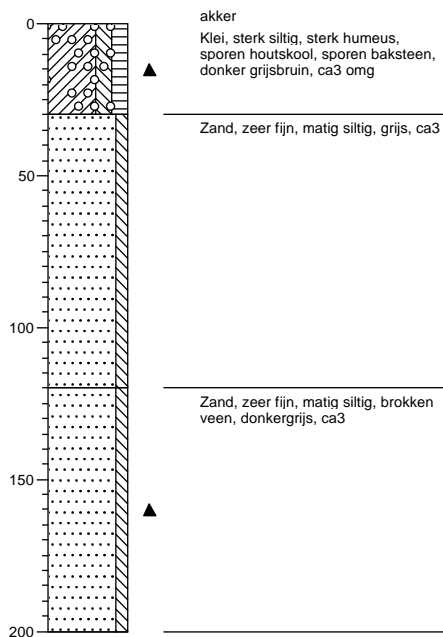
Boring 22

Datum: 01-07-2010
X: 88985
Y: 425194
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

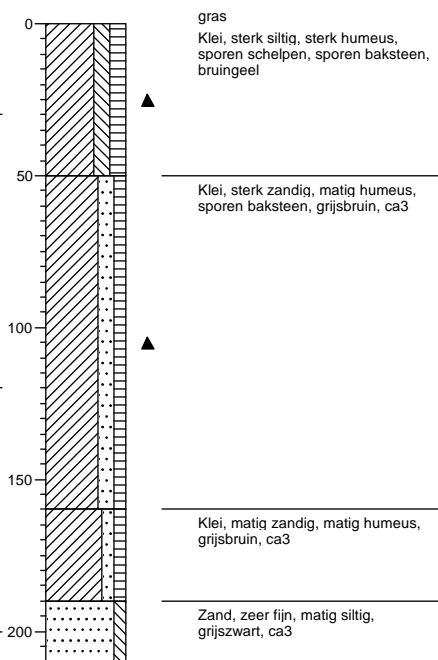
Boring 23

Datum: 01-07-2010
X: 89024
Y: 425185
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

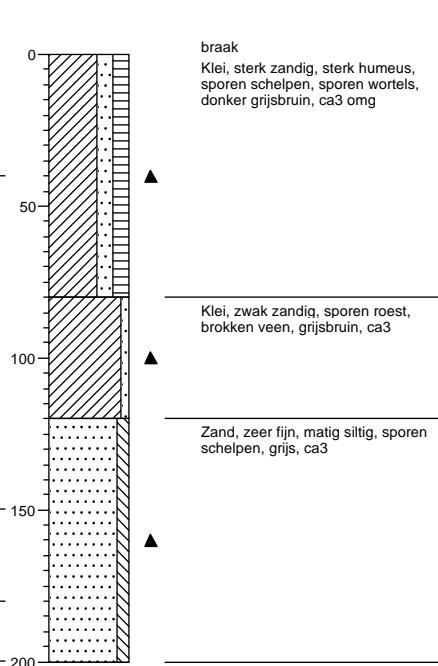
Boring 24

Datum: 01-07-2010
X: 89063
Y: 425177
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

Boring 25

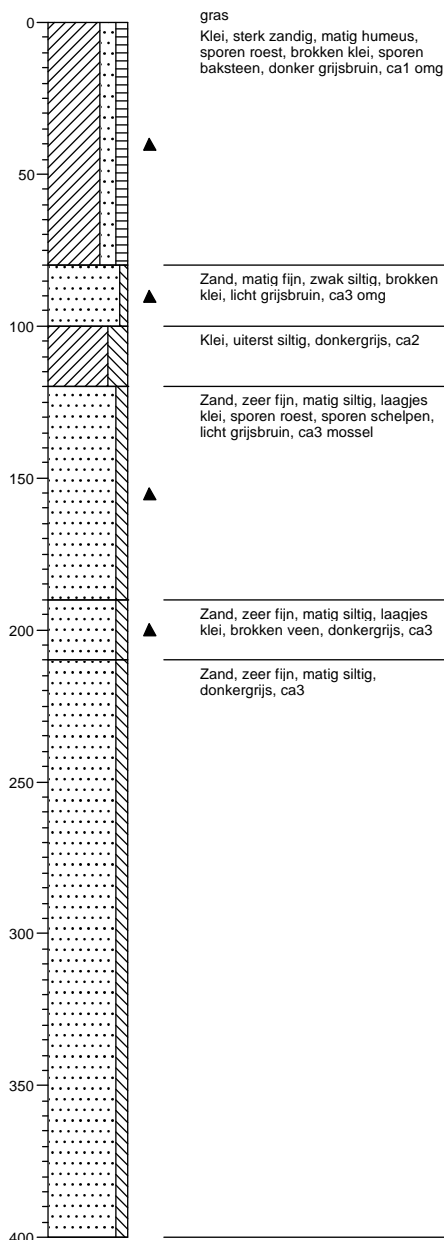
Datum: 01-07-2010
X: 89102
Y: 425168
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

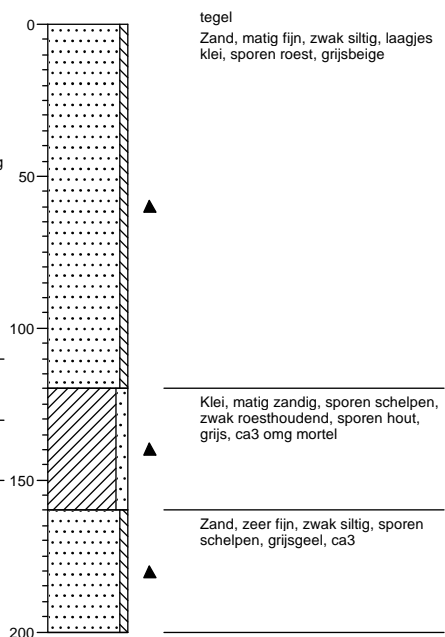
Boring 26

Datum: 01-07-2010
 X: 89141
 Y: 425160
 Maaiveld [m]: -0,1
 GWS:
 Opmerking:

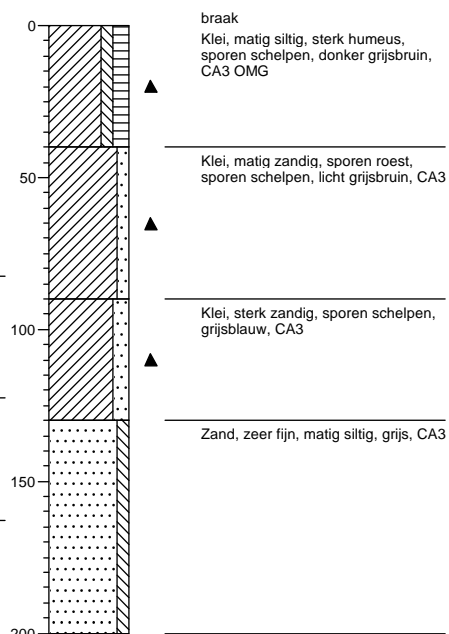
Boring 27

Datum: 01-07-2010
 X: 89181
 Y: 425153
 Maaiveld [m]: 0,2
 GWS:
 Opmerking:

Boring 28

Datum: 02-07-2010
 X: 88856
 Y: 425251
 Maaiveld [m]: -0,17
 GWS:
 Opmerking:

Boring 29

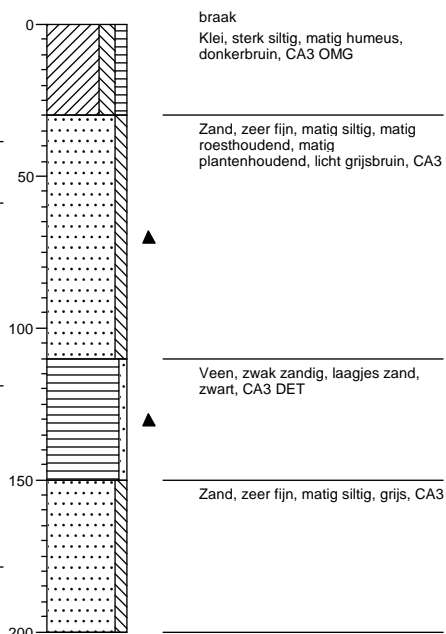
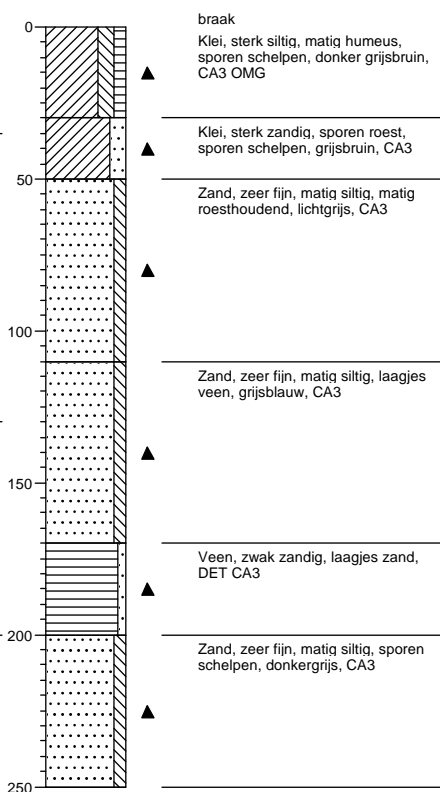
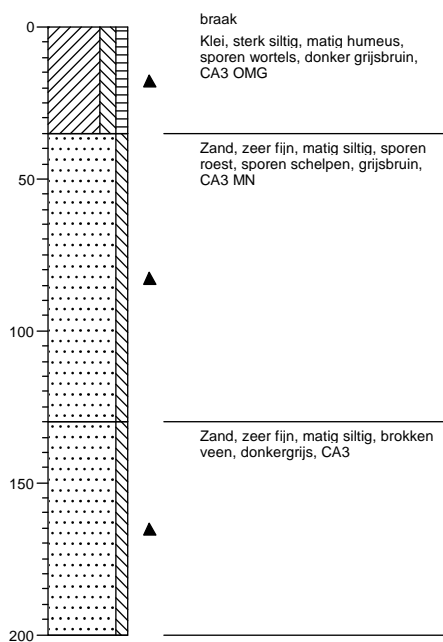
Datum: 02-07-2010
 X: 88895
 Y: 425251
 Maaiveld [m]: -0,19
 GWS:
 Opmerking:

Boring 30

Datum: 02-07-2010
 X: 88934
 Y: 425234
 Maaiveld [m]: -0,19
 GWS:
 Opmerking:

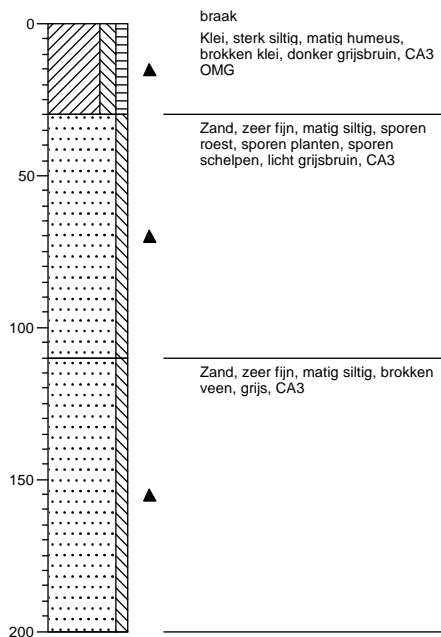
Boring 31

Datum: 02-07-2010
 X: 88973
 Y: 425226
 Maaiveld [m]: -0,1
 GWS:
 Opmerking:

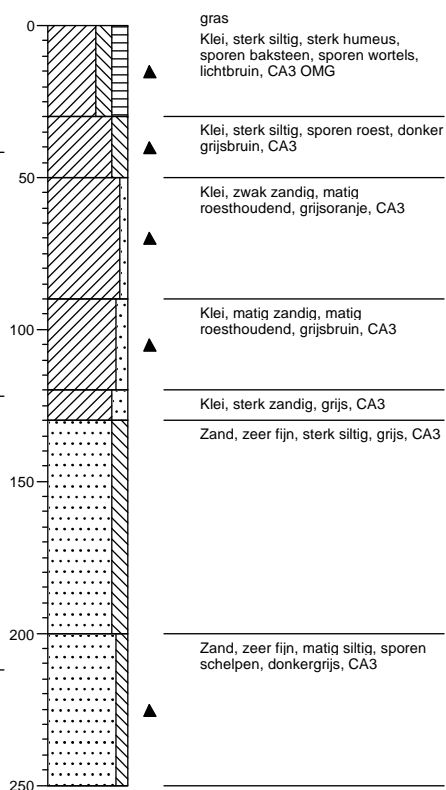
Boring 32

Datum: 02-07-2010
X: 89012
Y: 425217
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

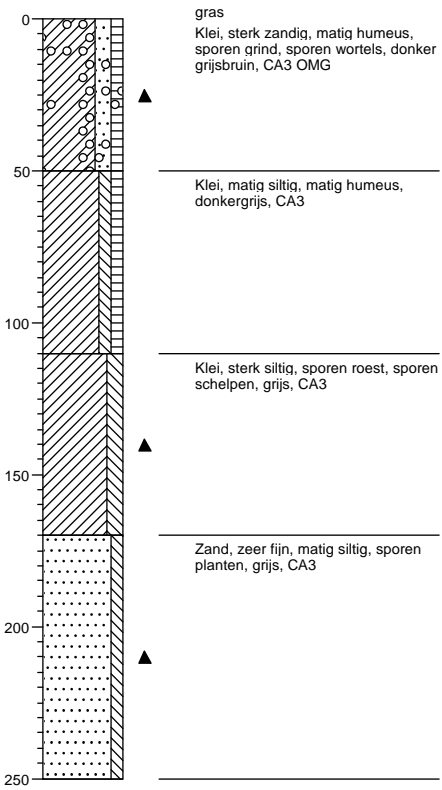
Boring 33

Datum: 02-07-2010
X: 89051
Y: 425209
Maaiveld [m]: 0,12
GWS:
Opmerking:

Boring 34

Datum: 02-07-2010
X: 89082
Y: 425200
Maaiveld [m]: 0,14
GWS:
Opmerking:

Boring 35

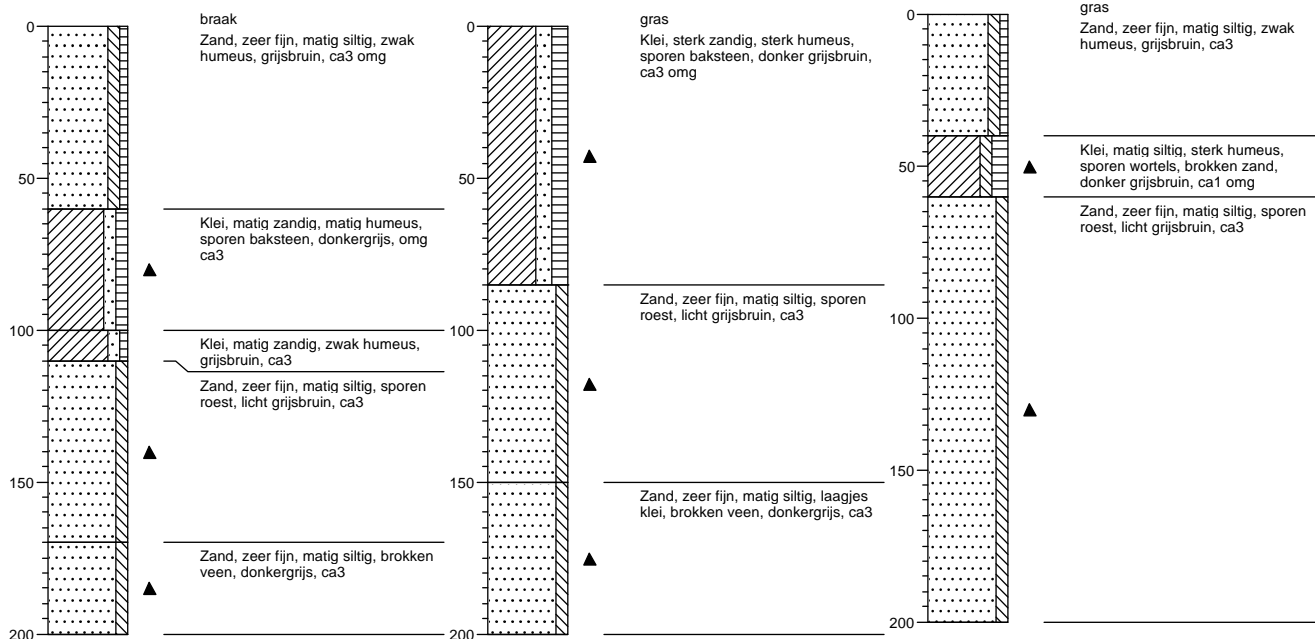
Datum: 01-07-2010
X: 89129
Y: 425192
Maaiveld [m]: 0,07
GWS:
Opmerking:

Boring 36

Datum: 01-07-2010
X: 89168
Y: 425183
Maaiveld [m]: 0,07
GWS:
Opmerking:

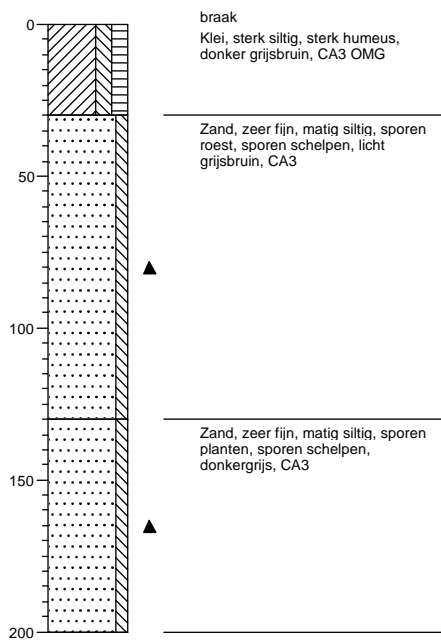
Boring 37

Datum: 01-07-2010
X: 89207
Y: 425175
Maaiveld [m]: 0,11
GWS:
Opmerking:

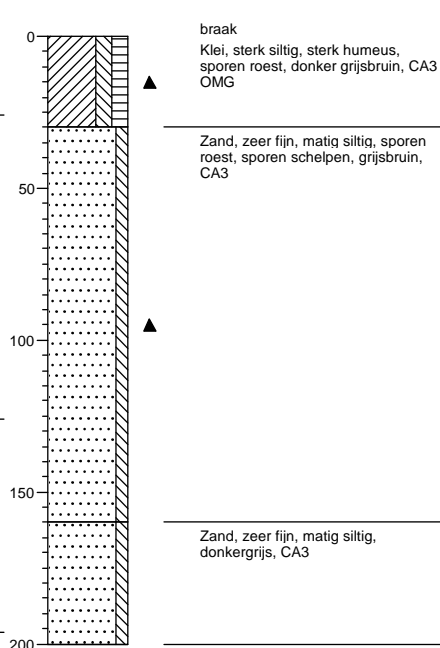
Boring 38

Datum: 02-07-2010
X: 88881
Y: 425277
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

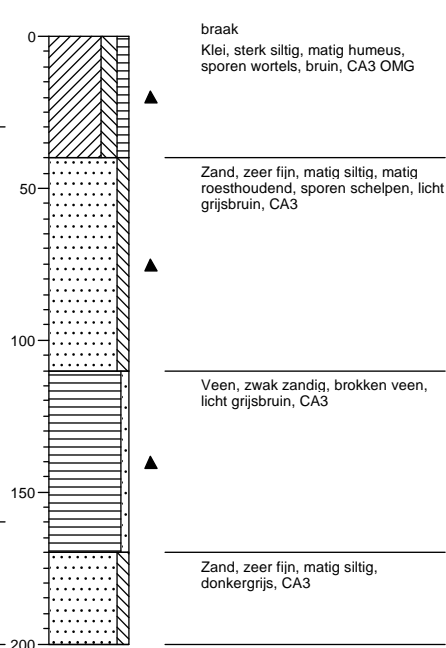
Boring 39

Datum: 02-07-2010
X: 88920
Y: 425268
Maaiveld [m]: -0,14
GWS:
Opmerking:

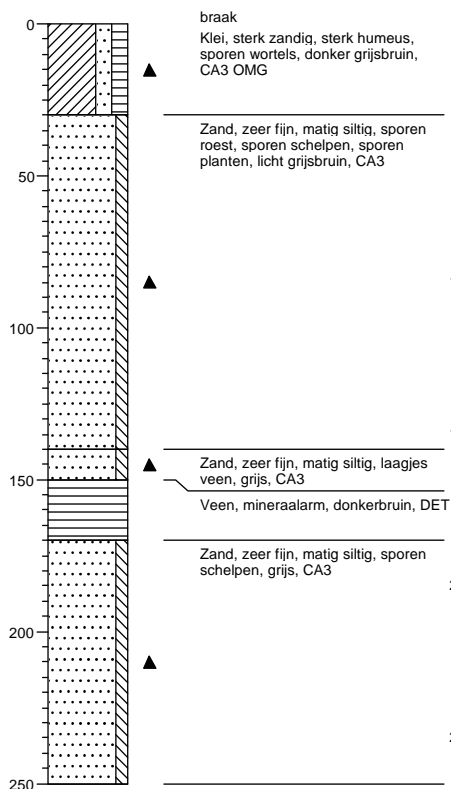
Boring 40

Datum: 02-07-2010
X: 88960
Y: 425260
Maaiveld [m]: -0,14
GWS:
Opmerking:

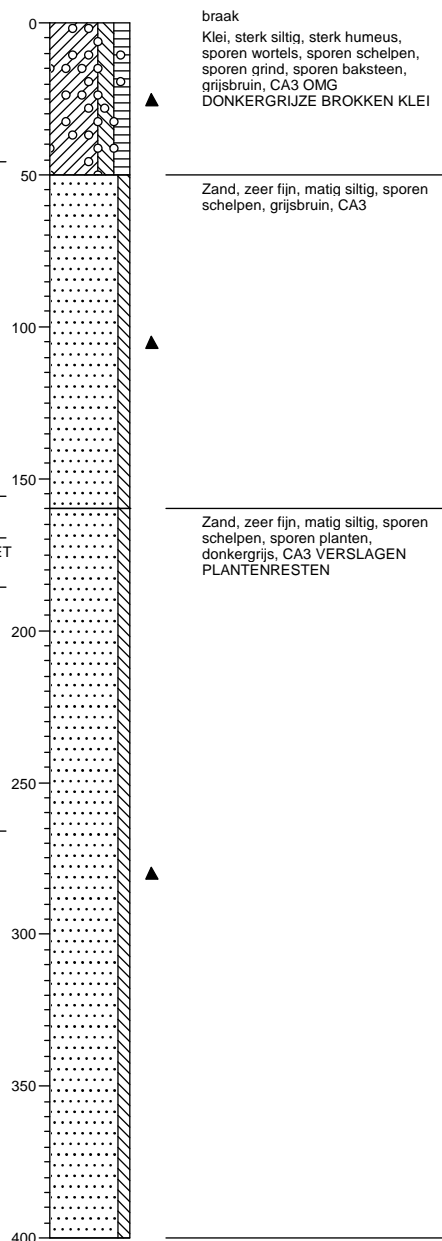
Boring 41

Datum: 02-07-2010
 X: 88999
 Y: 425251
 Maaiveld [m]: -0,15
 GWS:
 Opmerking:

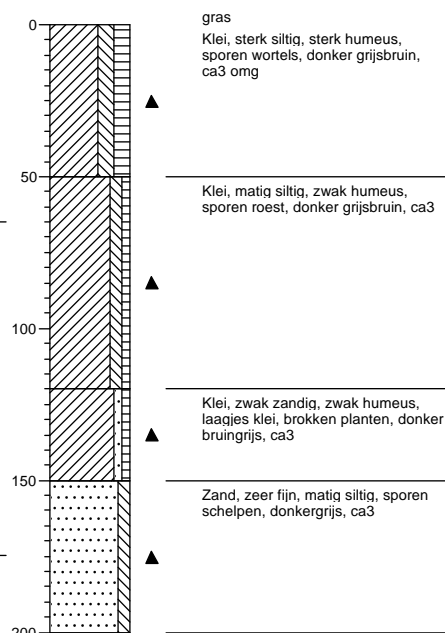
Boring 42

Datum: 02-07-2010
 X: 89038
 Y: 425243
 Maaiveld [m]: 0,01
 GWS:
 Opmerking:

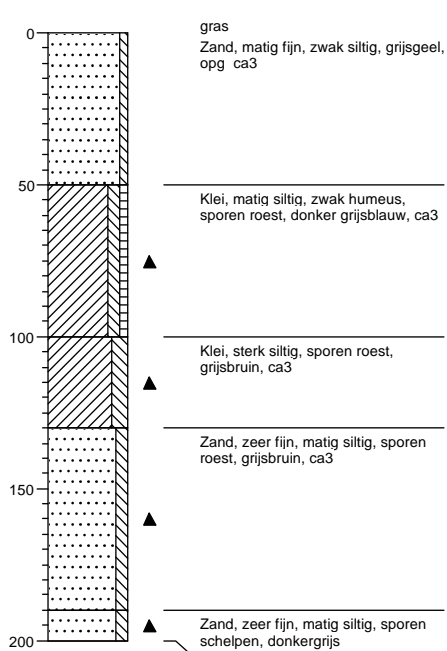
Boring 43

Datum: 05-07-2010
 X: 89077
 Y: 425234
 Maaiveld [m]: 0,16
 GWS:
 Opmerking:

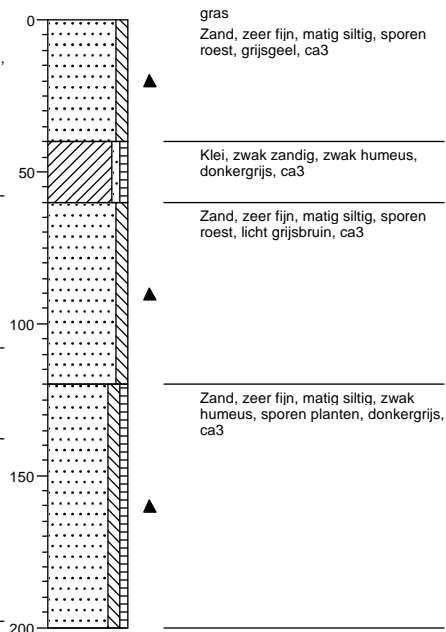
Boring 44

Datum: 05-07-2010
X: 89166
Y: 425226
Maaiveld [m]: 0,22
GWS:
Opmerking:

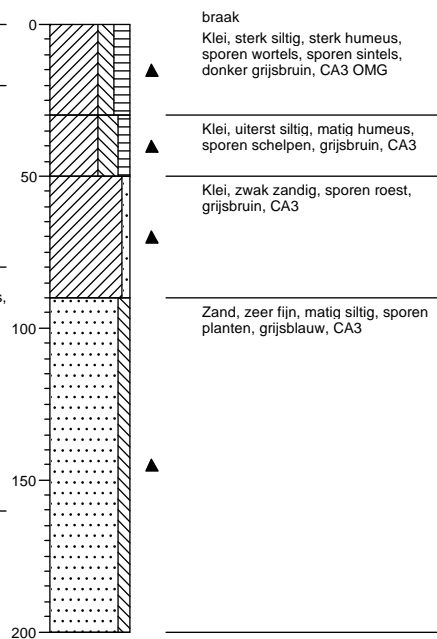
Boring 45

Datum: 05-07-2010
X: 89155
Y: 425217
Maaiveld [m]: 0,3
GWS:
Opmerking:

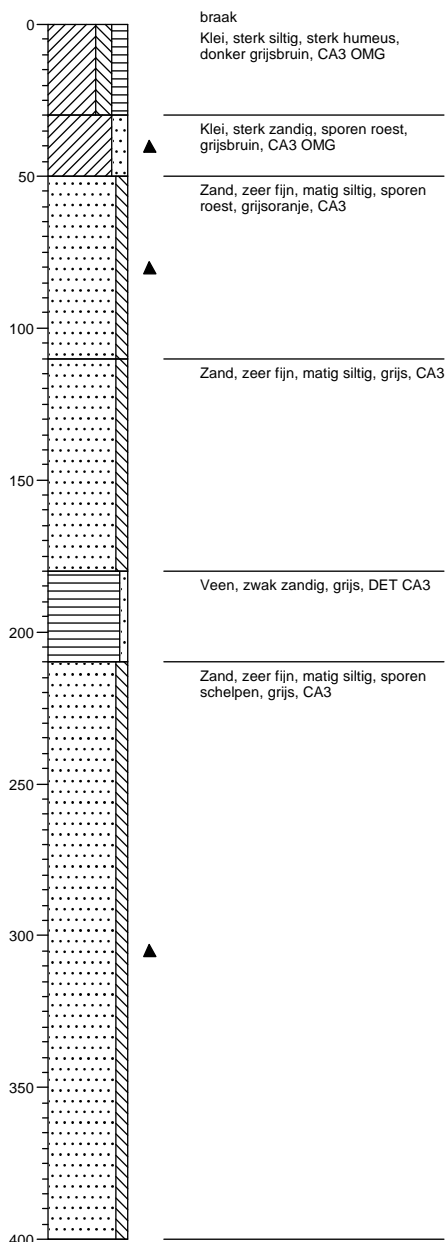
Boring 47

Datum: 02-07-2010
X: 88868
Y: 425310
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

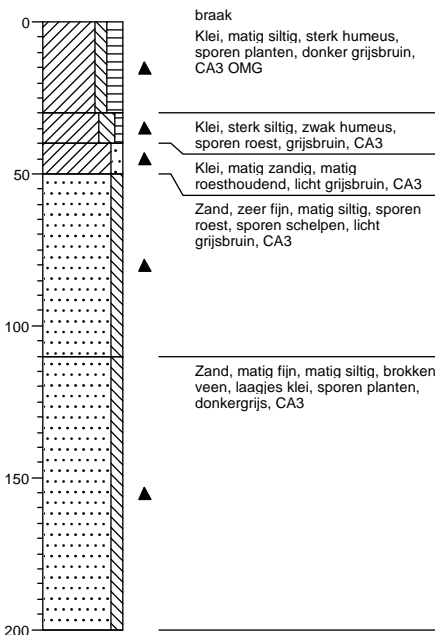
Boring 48

Datum: 02-07-2010
X: 88907
Y: 425301
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

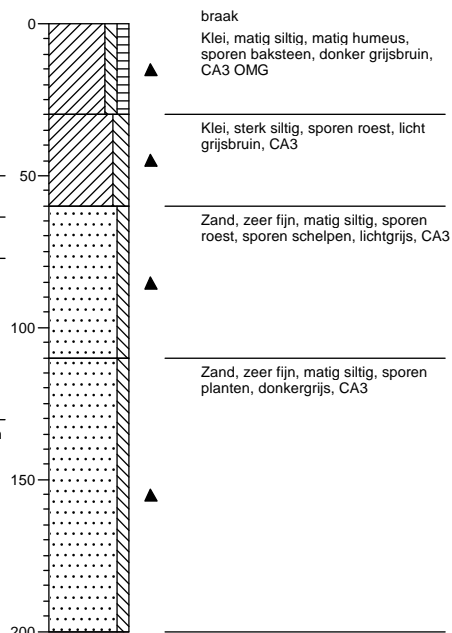
Boring 49

Datum: 02-07-2010
X: 88946
Y: 425293
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

Boring 50

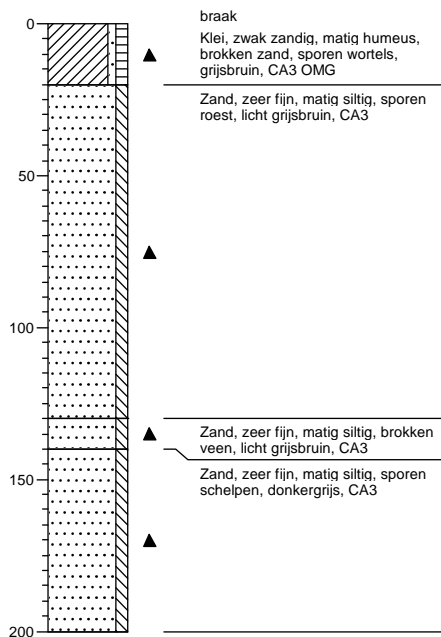
Datum: 02-07-2010
X: 88985
Y: 425284
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

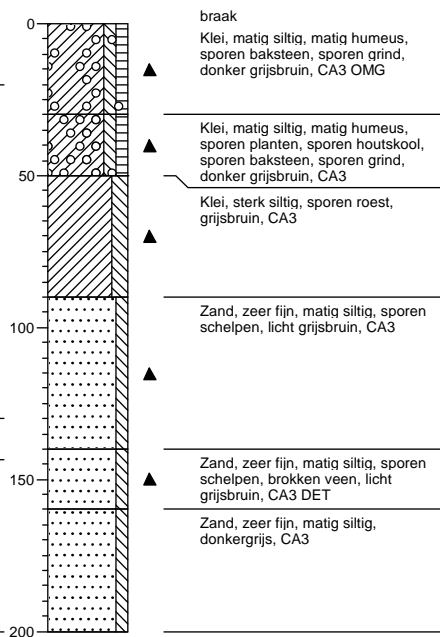
Boring 51

Datum: 02-07-2010
X: 89025
Y: 425276
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

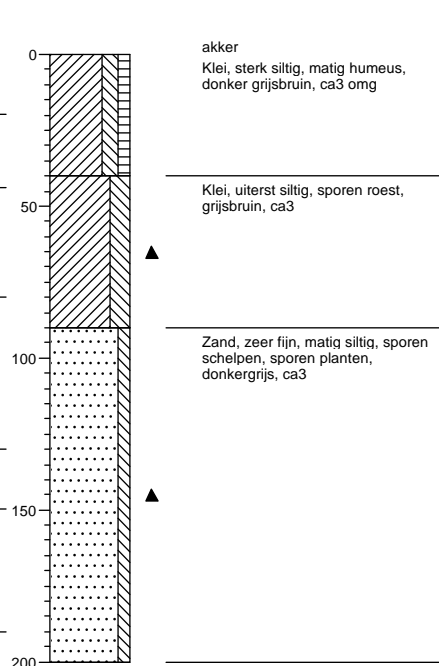
Boring 52

Datum: 02-07-2010
X: 89064
Y: 425267
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

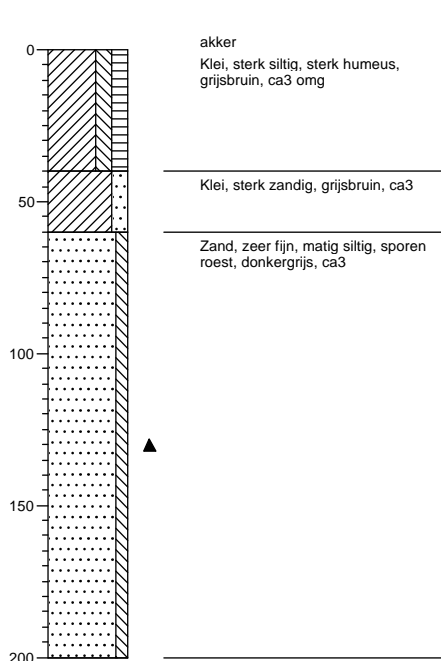
Boring 53

Datum: 05-07-2010
X: 89103
Y: 425259
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

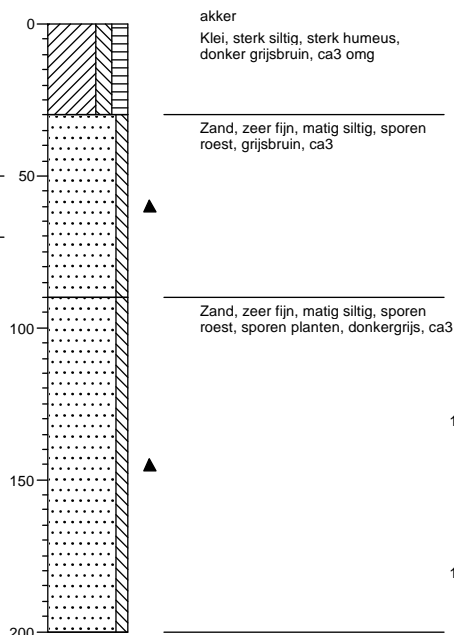
Boring 54

Datum: 05-07-2010
X: 89142
Y: 425250
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

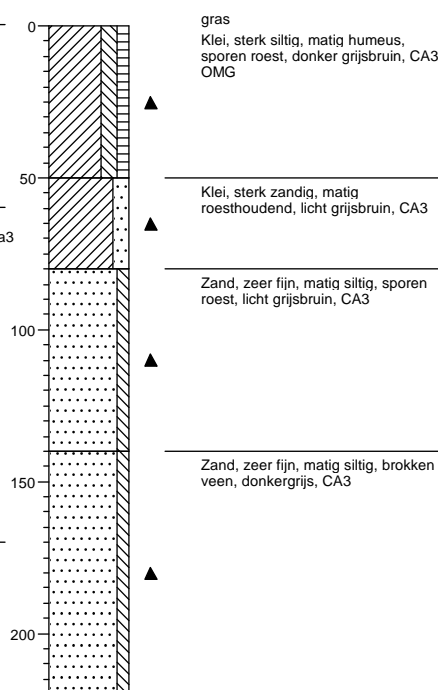
Boring 55

Datum: 05-07-2010
X: 89181
Y: 425242
Maaiveld [m]: 0,1
GWS:
Opmerking:

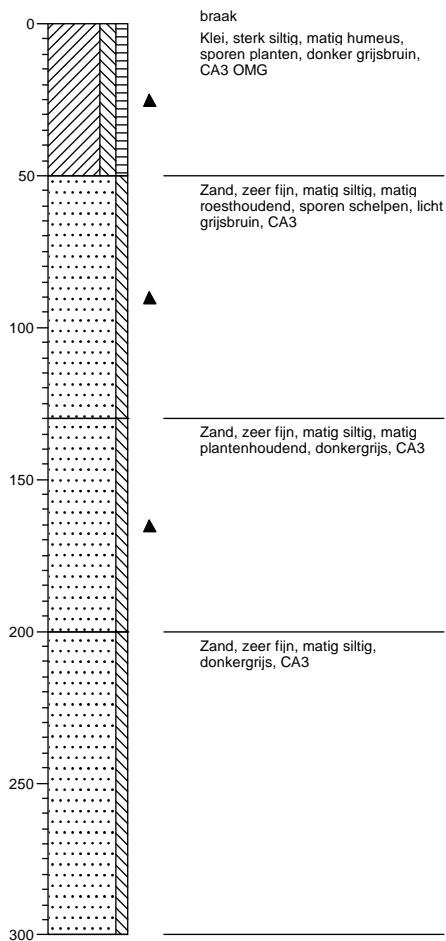
Boring 56

Datum: 02-07-2010
X: 88893
Y: 425335
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

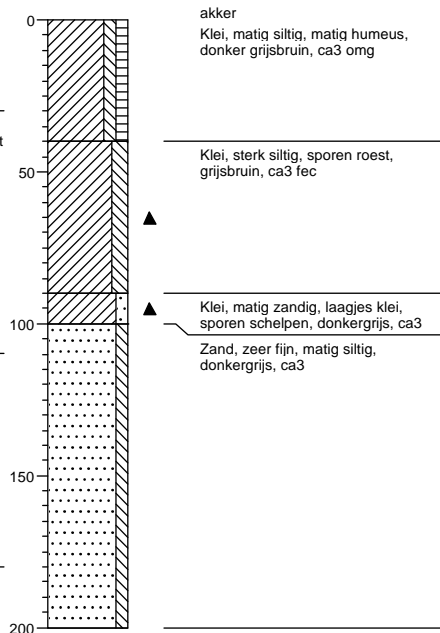
Boring 60

Datum: 02-07-2010
X: 89050
Y: 425301
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

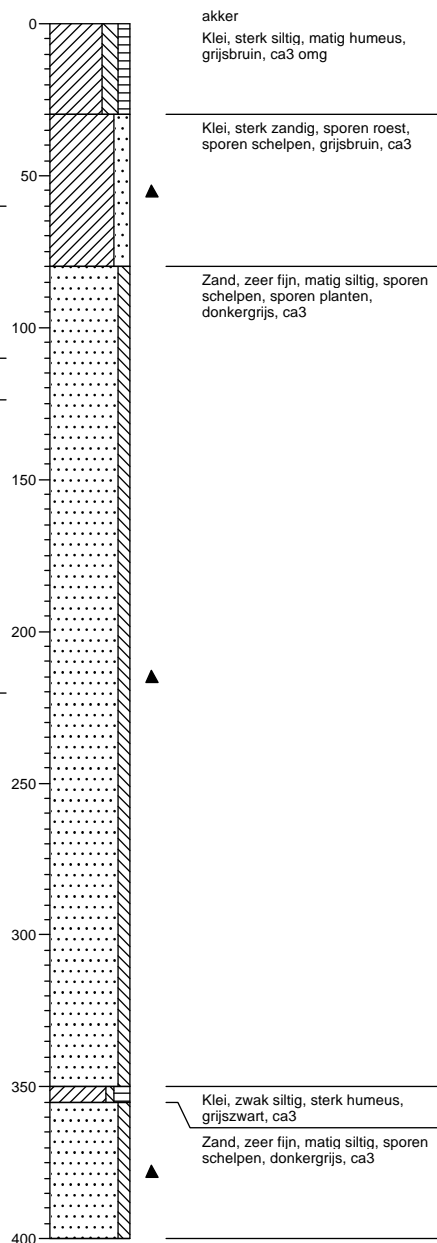
Boring 61

Datum: 05-07-2010
X: 89089
Y: 425292
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

Boring 62

Datum: 05-07-2010
X: 89128
Y: 425284
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

Boring

63

Datum: 05-07-2010
X: 89167
Y: 425275
Maaiveld [m]: 0,1
GWS:
Opmerking:

Boring

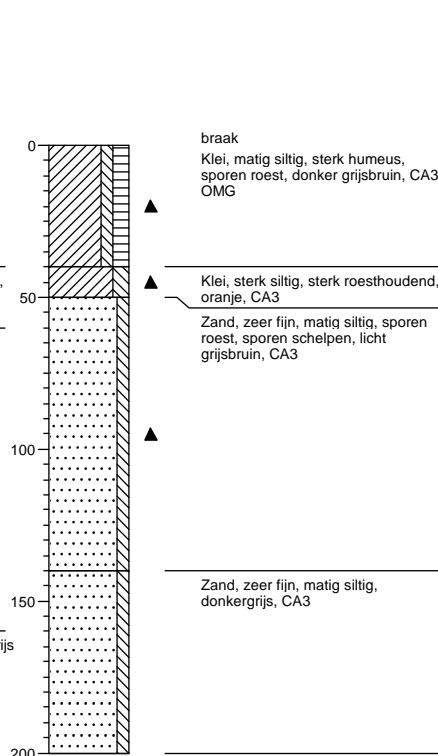
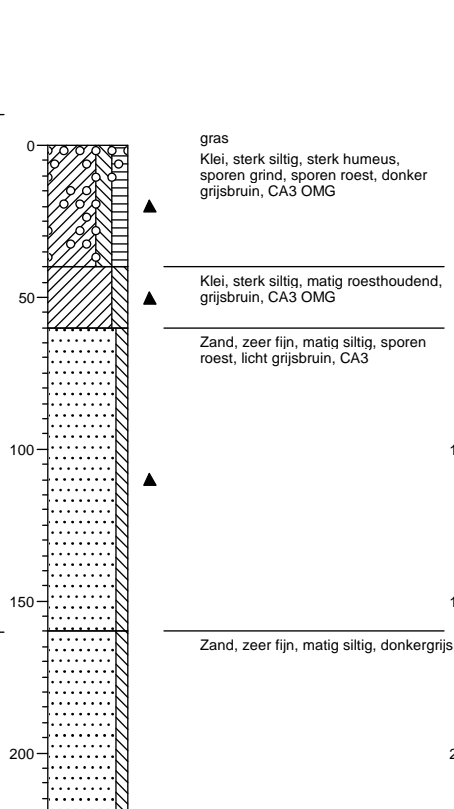
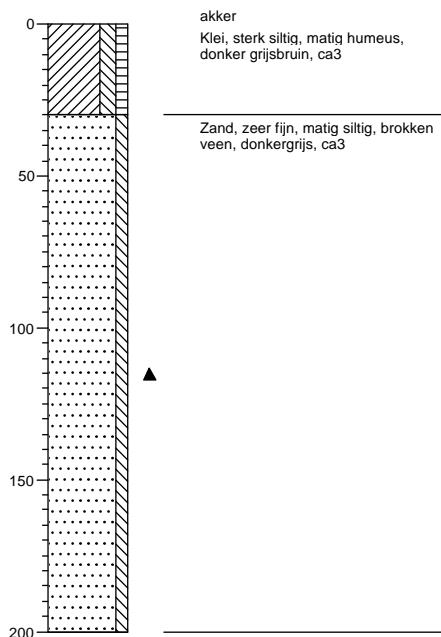
64

Datum: 02-07-2010
X: 88881
Y: 425368
Maaiveld [m]: -0,3
GWS:
Opmerking:

Boring

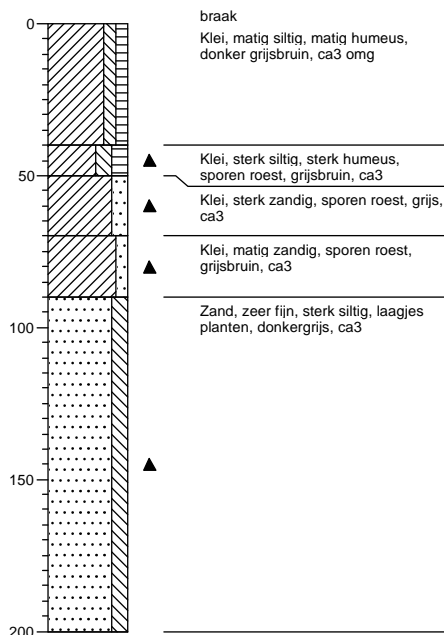
65

Datum: 02-07-2010
X: 88920
Y: 425360
Maaiveld [m]: -0,3
GWS:
Opmerking:

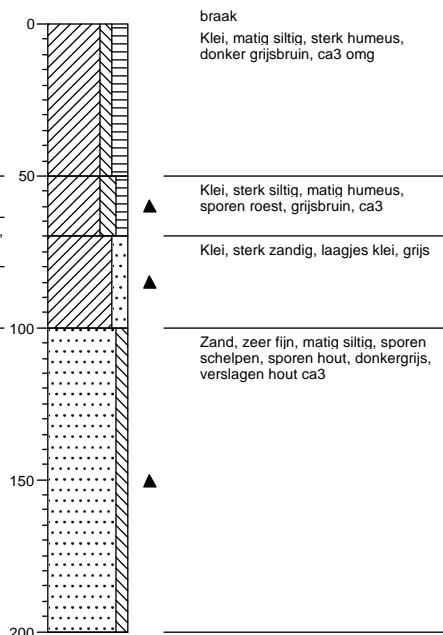
Boring 69

Datum: 05-07-2010
X: 89076
Y: 425326
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

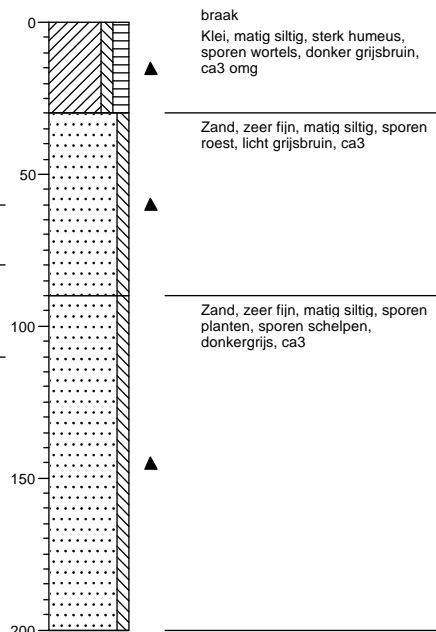
Boring 70

Datum: 05-07-2010
X: 89115
Y: 425317
Maaiveld [m]: 0,1
GWS:
Opmerking:

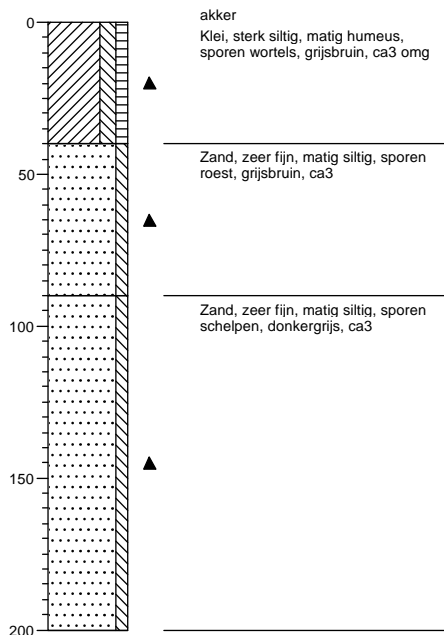
Boring 71

Datum: 05-07-2010
X: 89155
Y: 425309
Maaiveld [m]: 0,2
GWS:
Opmerking:

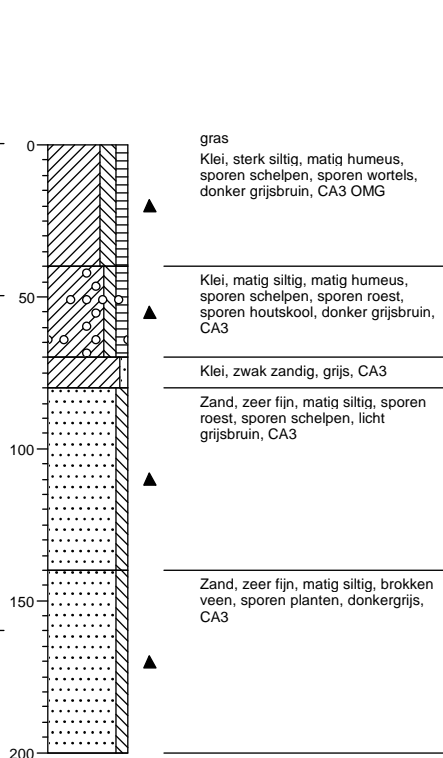
Boring 72

Datum: 05-07-2010
X: 89194
Y: 425300
Maaiveld [m]: 0,2
GWS:
Opmerking:

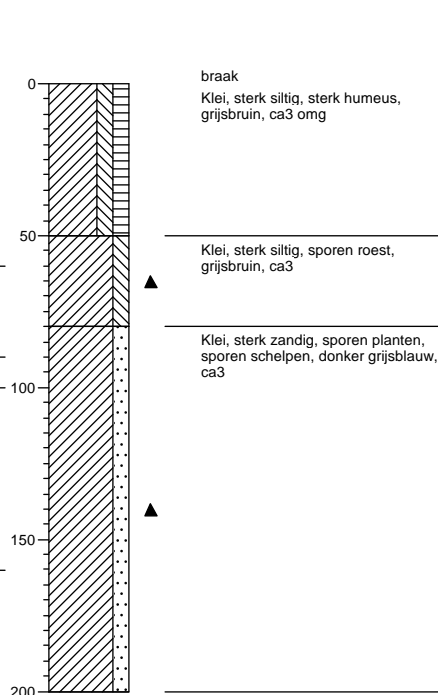
Boring 73

Datum: 02-07-2010
X: 88906
Y: 425393
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

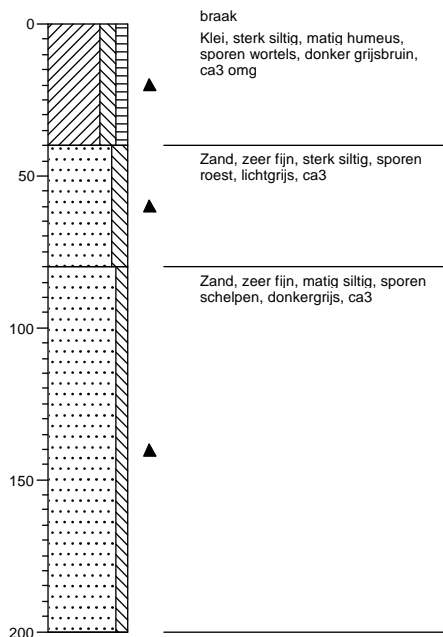
Boring 78

Datum: 05-07-2010
X: 89102
Y: 425351
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

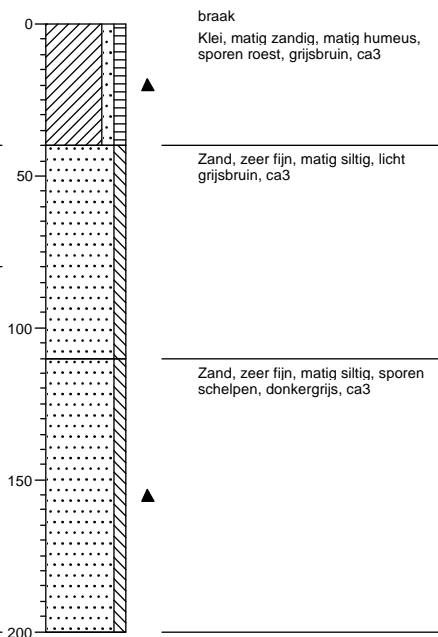
Boring 79

Datum: 05-07-2010
X: 89141
Y: 425342
Maaiveld [m]: 0,1
GWS:
Opmerking:

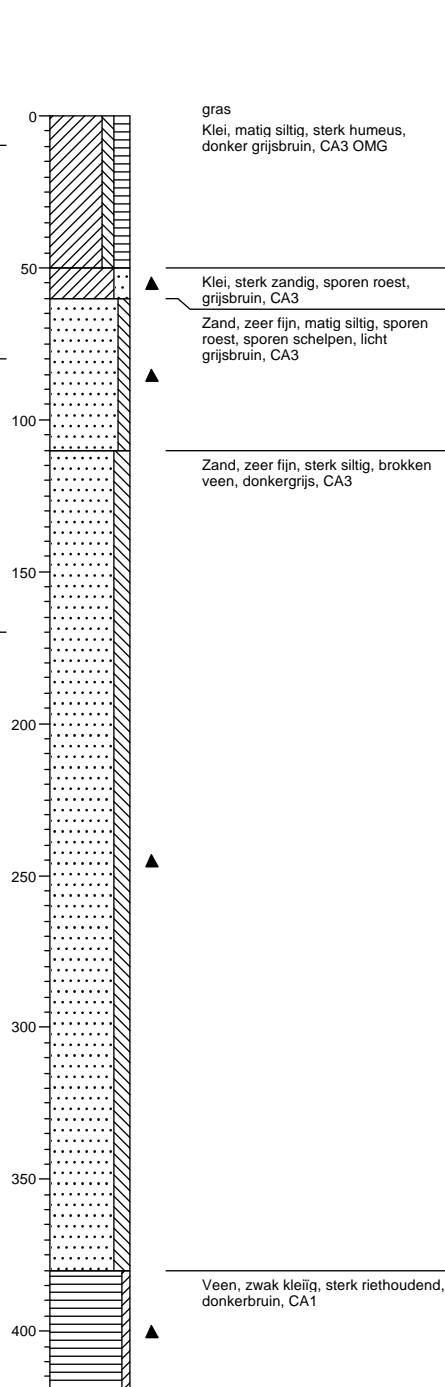
Boring 80

Datum: 05-07-2010
X: 89180
Y: 425334
Maaiveld [m]: 0,1
GWS:
Opmerking:

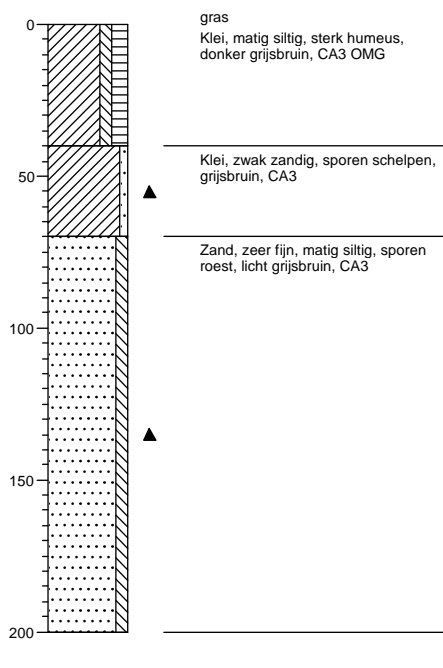
Boring 81

Datum: 02-07-2010
X: 88894
Y: 425427
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

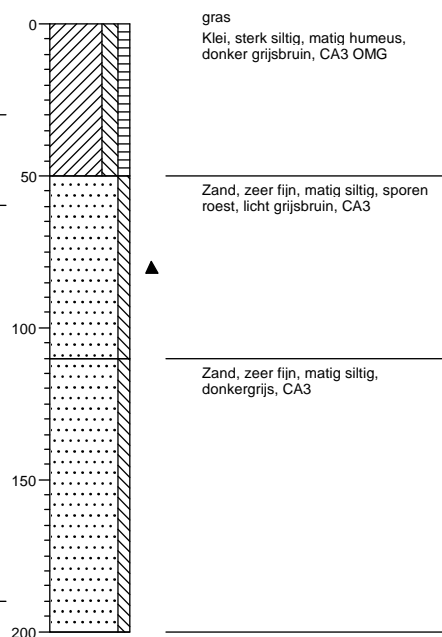
Boring 82

Datum: 02-07-2010
X: 88933
Y: 425418
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

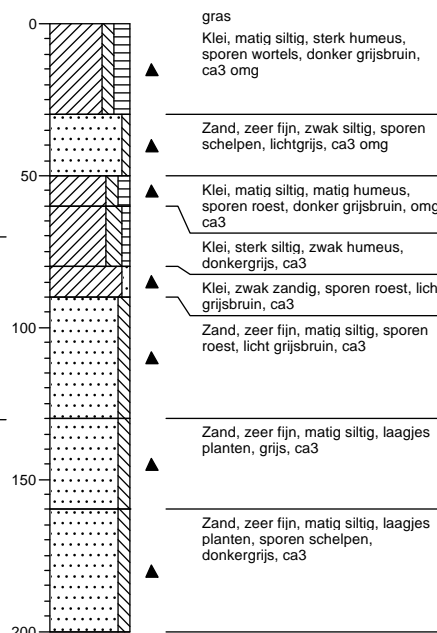
Boring 83

Datum: 02-07-2010
X: 88972
Y: 425410
Maaiveld [m]: -0,2
GWS:
Opmerking:

Boring 84

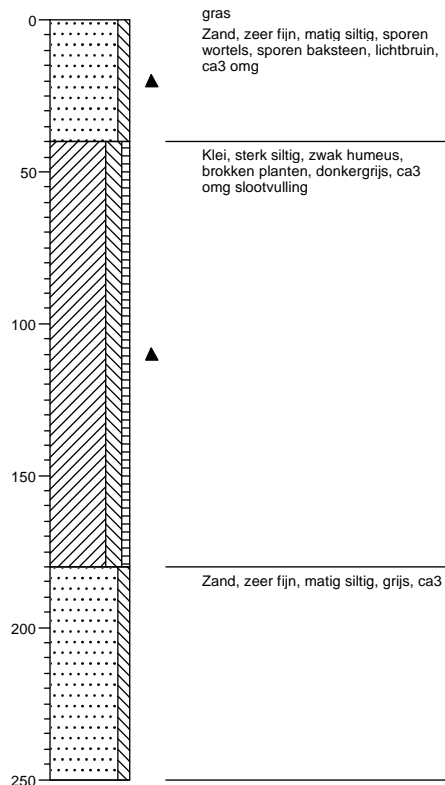
Datum: 05-07-2010
X: 89011
Y: 425401
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

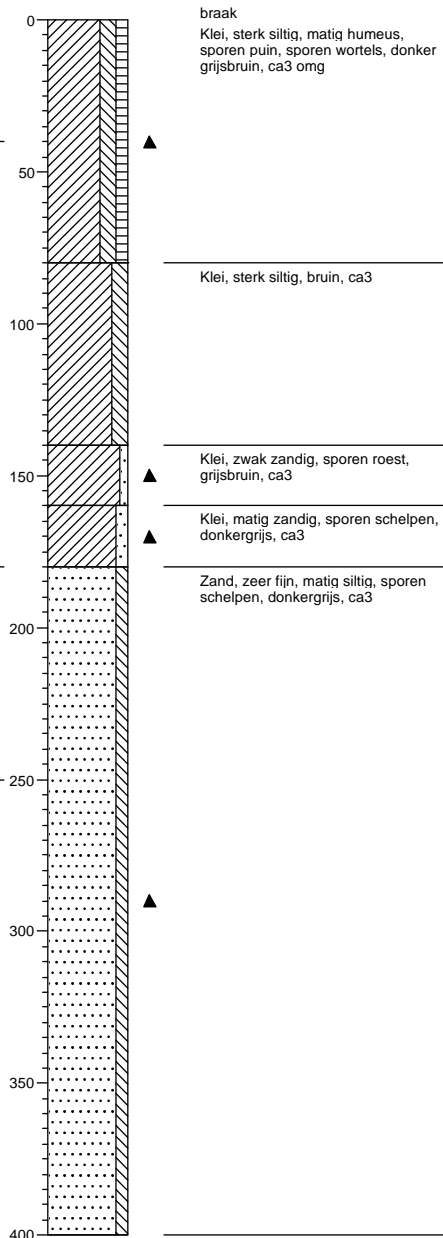
Boring 85

Datum: 05-07-2010
X: 89050
Y: 425393
Maaiveld [m]: 0,3
GWS:
Opmerking:

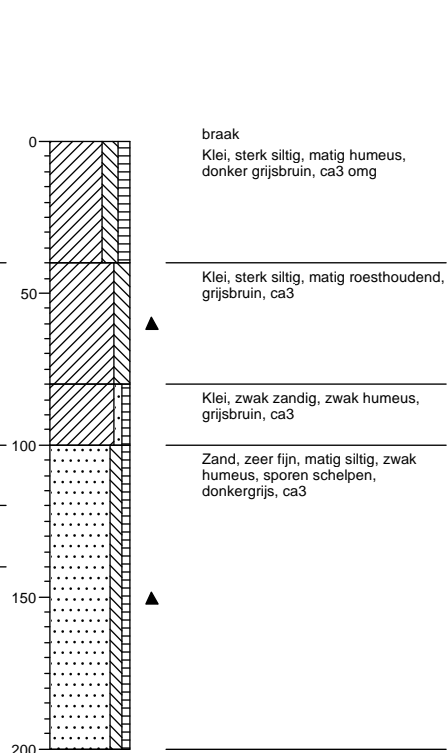
Boring 86

Datum: 05-07-2010
X: 89089
Y: 425384
Maaiveld [m]: 0,3
GWS:
Opmerking:

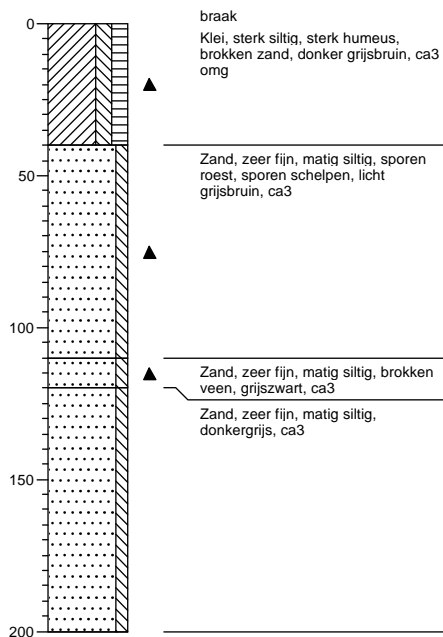
Boring 87

Datum: 05-07-2010
X: 89128
Y: 425376
Maaiveld [m]: -0,1
GWS:
Opmerking:

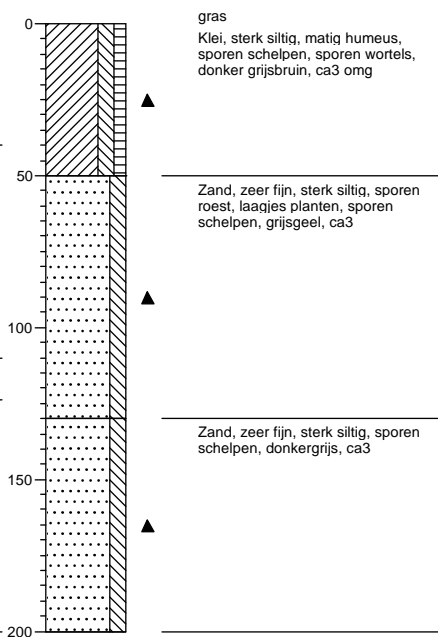
Boring 88

Datum: 05-07-2010
X: 89167
Y: 425368
Maaiveld [m] 0
GWS:
Opmerking:

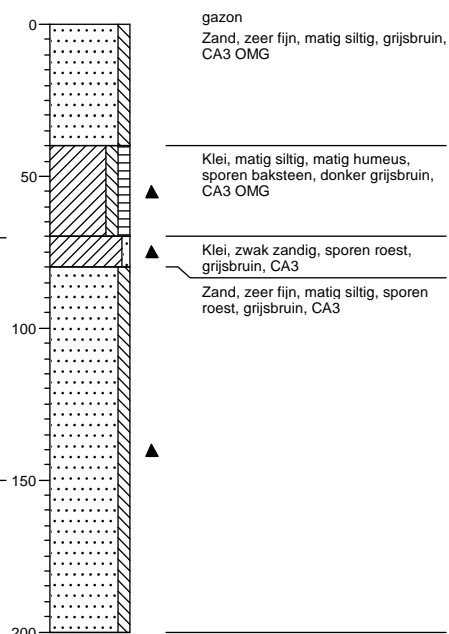
Boring 89

Datum: 05-07-2010
X: 88877
Y: 425460
Maaiveld [m] 0
GWS:
Opmerking:

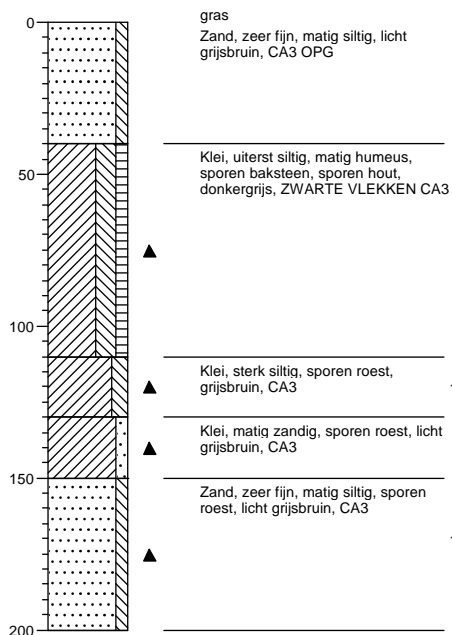
Boring 90

Datum: 02-07-2010
X: 88916
Y: 425451
Maaiveld [m] 0,2
GWS:
Opmerking:

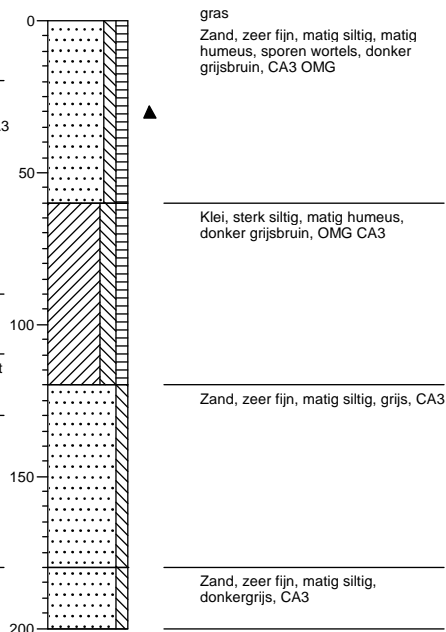
Boring 91

Datum: 02-07-2010
X: 88955
Y: 425443
Maaiveld [m]: 0,2
GWS:
Opmerking:

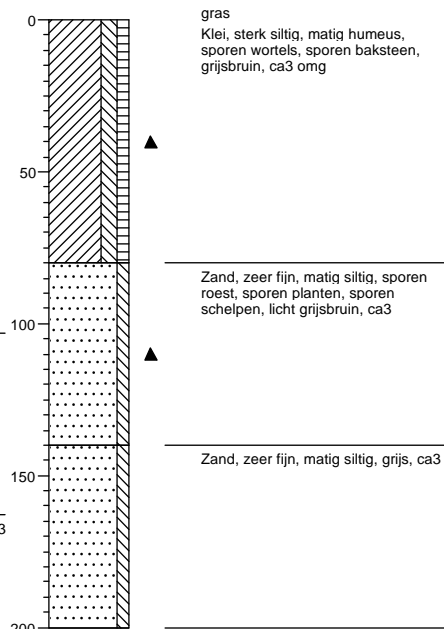
Boring 92

Datum: 02-07-2010
X: 88994
Y: 425434
Maaiveld [m]: 0
GWS:
Opmerking:

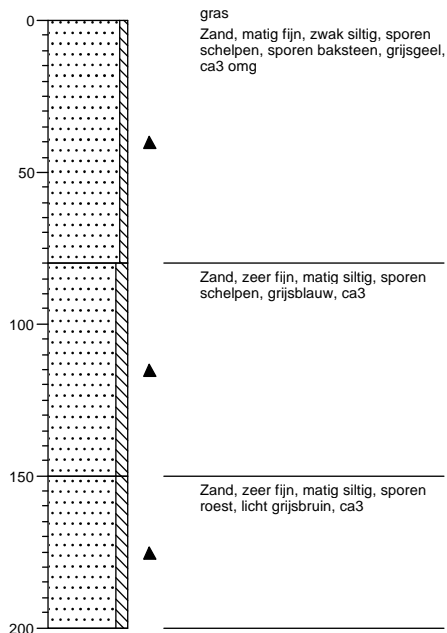
Boring 93

Datum: 05-07-2010
X: 89033
Y: 425426
Maaiveld [m]: 0,43
GWS:
Opmerking:

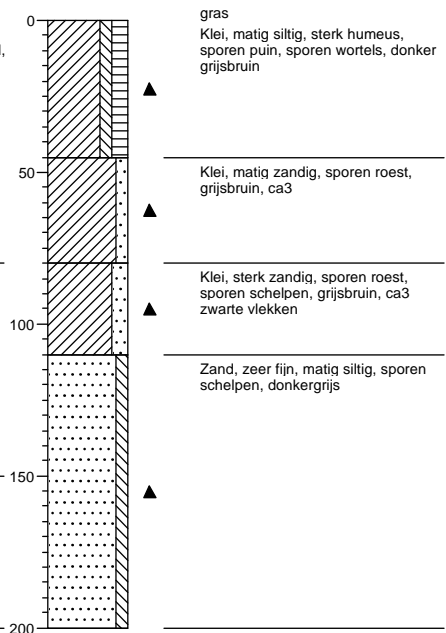
Boring 94

Datum: 05-07-2010
X: 89072
Y: 425417
Maaiveld [m] 0,4
GWS:
Opmerking:

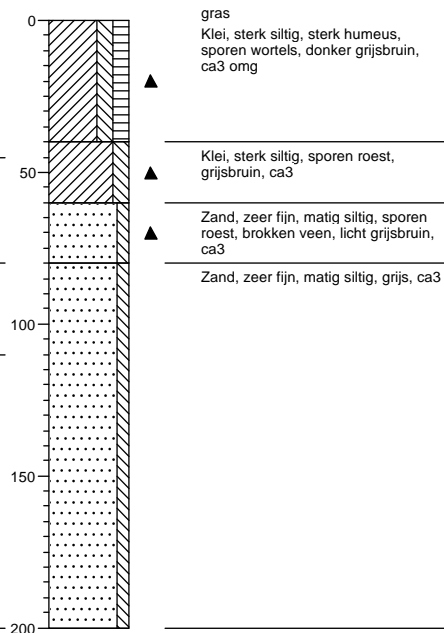
Boring 95

Datum: 05-07-2010
X: 89111
Y: 425409
Maaiveld [m] 0,4
GWS:
Opmerking:

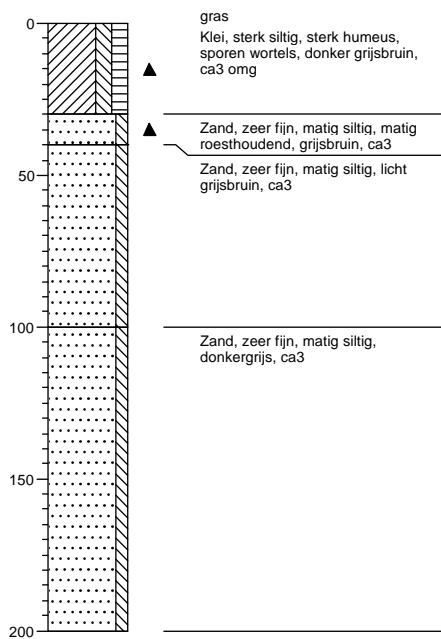
Boring 96

Datum: 05-07-2010
X: 89151
Y: 425400
Maaiveld [m] 0,4
GWS:
Opmerking:

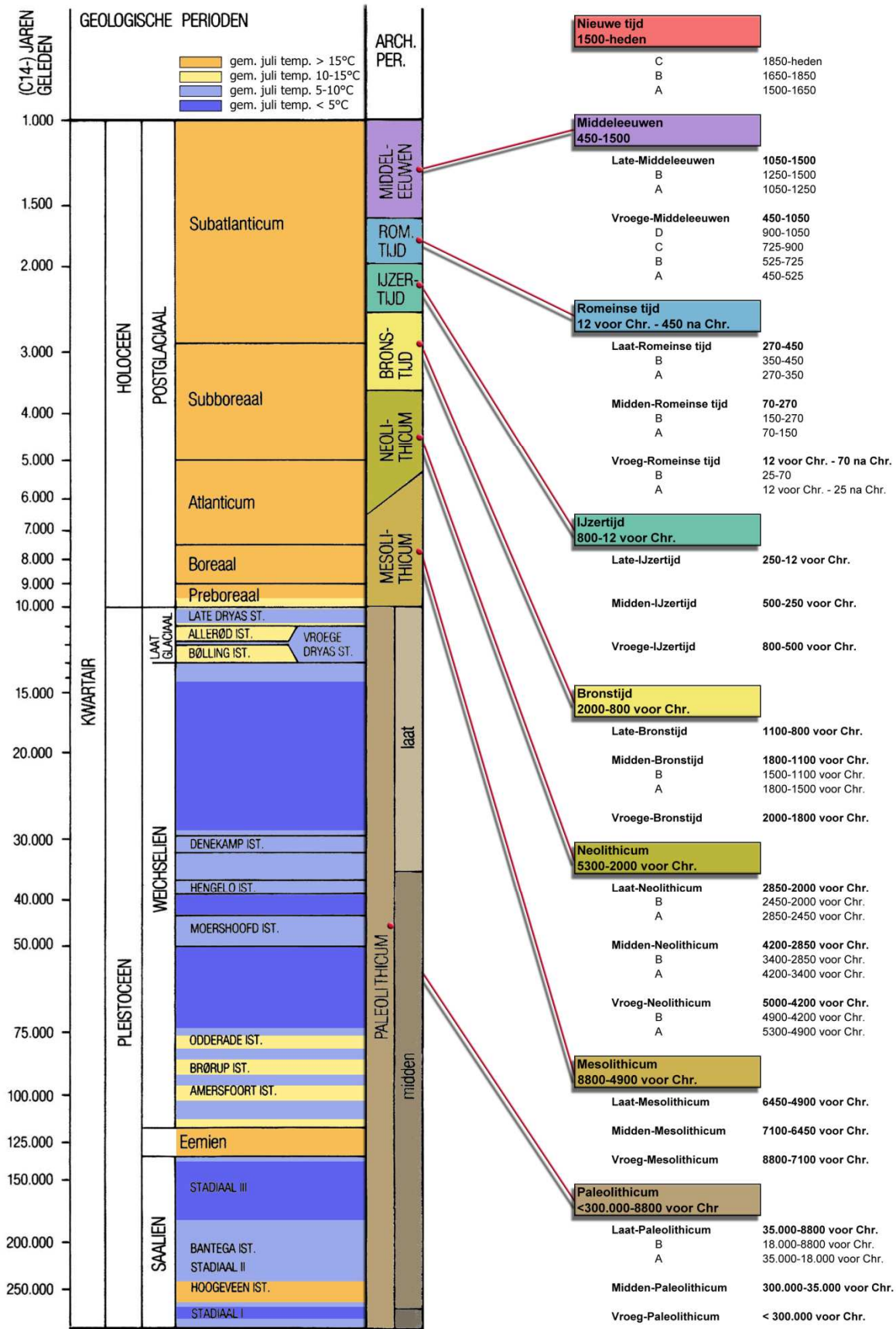

Boring 97

Datum: 05-07-2010
X: 89192
Y: 425393
Maaiveld [m]: 0,4
GWS:
Opmerking:

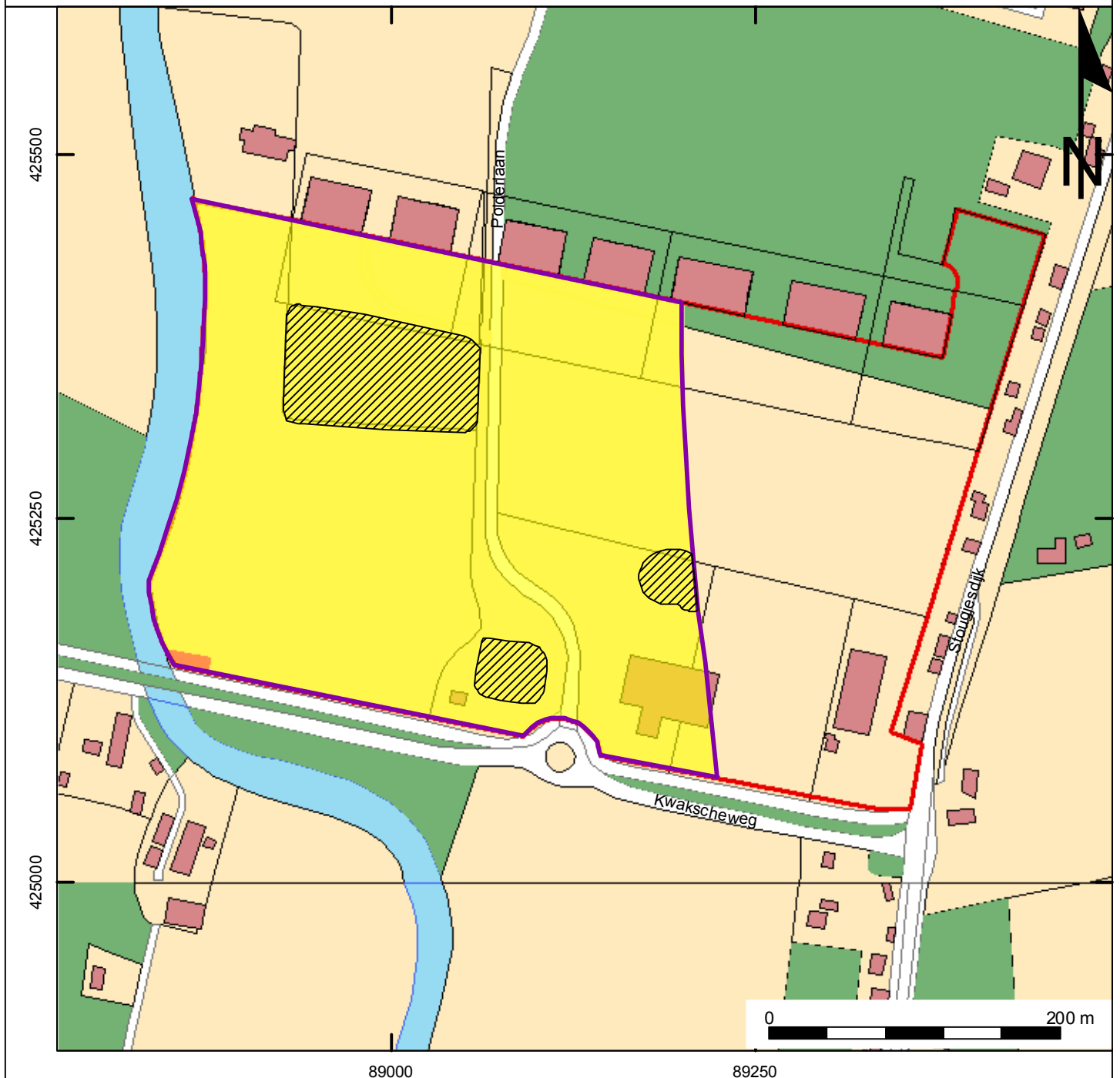

Bijlage 5: Periodentabel

Bijlage 6: Gespecificeerde archeologische verwachtingskaart

Bijlage 6: Gespecificeerde archeologische verwachtingskaart

Projectnummer: 19610110
Projectnaam: Oud-Beijerland, Poortwijk III

Legenda

- Plangebied
- Onderzoeksgebied
- Gronddepot

Verwachting

- lage archeologische verwachting
- middelhoge archeologische verwachting

Bijlage 7: Vondstenlijst

Vondstnr	Boring	Diepte [in cm]	Materiaal	Baksel	Fragment, rand, wand bodem	Aantal	Type / vorm	Datering (ABR code)	Versiering	Opmerking
x-1			Aardewerk	Rood geglazuurd	Rand	1		LMEB-NTC	Loodglazuur	
x-1			Aardewerk	Rood geglazuurd	Wand	2		LMEB-NTC	Loodglazuur	
x-1			Aardewerk	Roodbakkend	Wand	1		LME-NT		
x-1			Baksteen	Roodbakkend	Fragment	1		NT		
x-1			Natuursteen	-	Fragment	1		-		
x-3			Aardewerk	Rood geglazuurd	Rand	1		LMEB-NTC	Loodglazuur	
x-3			Aardewerk	Rood geglazuurd	Wand	1		LMEB-NTC	loodglazuur	Doffe glazuur
x-3			Aardewerk	Roodbakkend		1		LME-NT	Glazuur	
x-3			Aardewerk	Witbakkend	Fragment	3		ROM-ME	Fragment met inkeping	handgevormd
x-3			Aardewerk	Steengoed	Fragment	2		NTC		
x-3			Kleipijp	Pijplei	Steel	1		NTA-NTC		
x-3			Baksteen	Roodbakkend	Fragment	1		-		Met mortel/cement
x-3			Baksteen	Roodbakkend	Fragment	1		-		Met mortel/cement
x-3			Natuursteen	-	Fragment	1		-		
x-3			Metaal	-	Fragment	1		-		
1-150	1	150	Bot	-	Fragment	2		-		
1-150	1	150	Aardewerk	Rood	Wand	1		LME/NT		
24-180	24	180	Aardewerk	Roodbakkend	Fragment	1		NT		
47-40	47	40	Slak		Fragment	1		-		IJzerslak
90-70	90	70	Aardewerk	Roodbakkend	Rand	1		NT	Wit geveerd, geglazuurd	Witte slibversiering
x-2			Aardewerk	Witbakkend	Fragment	1		ROM-LMEA?	Rood geveerd	Laatmiddeleeuws?
x-2			Natuursteen	-	Fragment	1		-		verbrand
x-2			Baksteen	roodbakkend	Fragment	1		NT		

gedetermineerd door: E. Hoven, senior archeoloog en J. de Kramer senior prospector